Влада-Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 232 (2234) ♦ Вівторок, 14 грудня 1999 року ♦ Ціна договірна

14 грудня

✔1503 р. Народився Мішель Нотрдам, або Нострадамус, лікар, відомий ясновидець.

✔1583 р. Помер Іван Федоров, першодрукар.

✔1840 р. Народився Михайло Старицький, український письменник і драматург.

✔1992 р. Україна встановила дипломатичні відносини з Ліванською Республікою.

Конфлікт і невизначеність зберігаються

Уряд звернувся до парламенту з проханням перенести розгляд проекту держбюджету-2000 у другому читанні, який мав відбутися 16 грудня. Як повідомив на нараді голів комітетів і фракцій Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, уряд не зумів вчасно подати доопрацьований варіант держбюджету, що ускладнює його прийняття. В цьому є і об'єктивні, і суб'єктивні причини. Передусім те, що досі не призначено нового прем'єр-міністра.

Міністр фінансів Ігор Мітюков звернувся до керівників комітетів і фракцій з проханням таки встигнути прийняти бюджет до кінця року. «Але це повинен бути реальний бюджет», — наголосив він. За словами І. Мітюкова, в ході доопрацювання варіанта проекту бюджету-2000 після першого читання суму доходної частини зведеного бюджету збільшено з 38,5 млрд. гривень до 41,2 млрд. гривень. Однак ця цифра істотно відрізняється від пропозиції бюджетного комітету Верховної Ради, який наполягає збільшити державні доходи до 53,5 млрд. гривень. Відтак, як заявив міністр фінансів, конфлікт між урядом і бюджетним комітетом ще зберігається.

(Закінчення на 2-й стор.).

У номер

ГАЗават

Росія загрожує припинити поставляти нам газ. І... електроенергію, яку й так не поставляє.

У п'ятницю міністр палива та енергетики Російської Федерації Віктор Калюжний заявив про припинення поставок нафти та електроенергії в Україну, мотивуючи це щодобовими крадіжками на експортних трубопроводах 150—200 млн. кубометрів газу. Він також закликав керівництво «Газпрому» вжити щодо нашої країни адекватних заходів.

Що насправді стоїть за цією заявою — з'ясовує цими днями урядова делегація, яка терміново відбула до Москви. Подіям передувало послання глави російського уряду Володимира Путіна на ім'я Леоніда Кучми, в якому зазначалося, що Україна, незважаючи на неодноразові попередження, й далі здійснює несанкціонований відбір газу. За його словами, лише в листопаді незаконне вилучення сягнуло 2,5 млрд. кубометрів.

Докладніше про те, що відбувається, читайте на 8-й сторінці.

Мабуть, «прем'єра» відбудеться

Уряд рік тому.
Фото з архіву «Голосу України».

Сьогодні Верховна Рада розгляне кандидатуру Валерія Пустовойтенка на пост Прем'єр-міністра України.

І, судячи з усього, парламент дасть згоду на призначення Валерія Павловича. Весь минулий тиждень в. о. прем'єра зустрічався з депутатами у фракціях та групах. Це були обопільно корисні зустрічі. За зізнанням В. Пустовойтенка, вони йому були потрібні, щоб відчути клімат у кожній із депутатських груп і фракцій. Він, за його словами, «дізнався про течії, що відбуваються в парламенті». Звісно, це важливо, щоб, як то кажуть, тримати носа за вітром. І потрібні речі подавати так, щоб усі були задоволені: і «волк-оф ситий і кози цілі». Тобто тактика обтічності —головне.

(Закінчення на 2-й стор.).

Пенсії платять

Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко спростував повідомлення низки засобів масової інформації про те, що після президентських виборів в Україні припинили виплату пенсій.

Як заявила прес-секретар українського прем'єра Олена Губіна, В. Пустовойтенко зазначив, що за станом на 10 грудня в середньому по Україні виплачено 12,1 місячних фондів пенсій.

Прем'єр також відзначив, що останнім часом щодобові надходження до Пенсійного фонду становлять 48 млн. грн., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Обережно — діти!

Квіти на асфальті

Смертність в Україні вже давно перевищує народжуваність. На кожну тисячу населення припадає 14 померлих і 8 новонароджених. За статистикою у країні мешкає близько 10 млн. громадян, які не досягли 16-річного віку.

За сміливість у наших умовах мати дітей саме час давати почесні звання, а за мужність їх виховувати (годувати, одягати і давати освіту) — ставити пам'ятники за життя. Схоже, держава незабаром цим і займеться, бо бюджетних коштів, що їх надають на дитинство, якраз вистачить на встановлення однієї великої меморіальної дошки з іменами усіх батьків, які культивують і вирощують «світле майбутнє» України самотужки.

(Закінчення на 10-й стор.).

Спорт

Утретє поспіль

пояс чемпіона світу за версією WBO завоював український боксер Віталій Кличко.

На знімку: наш спортсмен атакує американця Обеда Саллівана.

Фото АП.

Докладніше про цю подію та інші спортивні змагання читайте на 12-й сторінці.

Спробуй і виграй... здоров'я

Серед призів для передплатників «Голосу України» на перше півріччя 2000 року в рівненському корпункті газети є й ювелірні вироби ДП «Укрбурштин» — персні, намисто, сережки.

Необхідно сказати нашим передплатникам, що це не лише чудові прикраси, а й «випромінювачі» здоров'я. Лікувальні властивості бурштину були помічені ще у сиву давнину. «Сонячному каменю» поклонялися, бо він має силу, здатну знищувати шкідливі речовини. І це — не сліпа віра. Наукою доведено, що бурштинова кислота, яка є у камені, — неспецифічний біостимулятор. Препарати, виготовлені з неї, стимулюють нервову систему й органи дихання, зміцнюють серце, нирки й шлунок, лікують анемію й розлади м'язової системи. Це — протизапальні й протитоксичні засоби. І цей перелік можна продовжувати.

Одне слово, бурштин — ваш амулет і талісман. Спробуйте — і виграєте.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

❍ Відкладено поїздку до Москви для переговорів щодо поставок енергоносіїв першого віце-прем'єр-міністра А. Кінаха.

❍ На теплоелектростанціях України запаси вугілля становлять менш як 1,5 млн. тонн.

❍ У Бердянському районі Запорізької області знайдено човен, на якому 6 грудня в Азовське море вийшло двоє рибалок.

P.S.

Завтра — останній день передплати на «ГУ» у Києві. Не втрачайте свій шанс

У номер

Київ

Увага!

Шановні народні депутати України! 16 грудня 1999 року о 14.20 в актовому залі будинку комітетів Верховної Ради України по вул. Банковій, 6-8, відбудуться профспілкові збори Всеукраїнської профспілки народних депутатів України у Верховній Раді України.

У прем'єра — прохідний бал?

Фракція СДПУ(о) скоріше за все підтримає кандидатуру нинішнього Прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка на пост глави нового уряду України.

Про це заявили в п'ятницю по закінченні консультацій із В. Пустовойтенком керівник фракції СДПУ(о) Олександр Зінченко та заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук, повідомляє "Інтерфакс-Україна". В. Медведчук, зокрема, наголосив, що про свою позицію щодо підтримки кандидатури В. Пустовойтенка заявляв не раз і не має наміру її змінювати.

Холодний душ для наших «безпритульних»

«Дядь, а дядь, дай рубль!» — здається, так замурзаний безпритульний з відомого роману Ільфа й Петрова просив у Остапа Бендера подачку. Той дав йому яблуко, а на повторні домагання суворо відповів: «Може, тобі ще й ключа від квартири, де гроші лежать?!»

Приблизно так можна підсумувати й закінчення чергового етапу у відносинах України та Європейського союзу. Він ознаменувався прийняттям Спільної стратегії ЄС щодо України, яка є аналогом цілком законної відповіді літературного героя нахабному обірванцеві. Мовляв, яблуко — Угоду про партнерство і співробітництво —ви вже маєте. Отож «з'їжте» спочатку це.

(Закінчення на 4-й стор.).

Сімферополь

Грач не згоден

Голова Верховної Ради Криму Леонід Грач звернувся до глави українського парламенту Олександра Ткаченка з проханням вжити «рішучих кардинальних заходів з недопущення дискредитації проекту кримського бюджету на 2000 рік, розробленого на основі положень Конституції автономії».

До проекту бюджету Криму-2000 внесено положення про повне фінансування державної програми щодо депортованих громадян. В результаті цього пропоновано покласти на бюджет автономії всі витрати, пов'язані з фінансуванням держпрограми повернення і влаштування депортованих громадян в сумі 42,4 млн. грн., що, за словами Л. Грача, явно нереально.

У затвердженій в грудні минулого року Конституції Криму до повноважень автономії, зокрема, належать розробка, затвердження і виконання бюджету Криму, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Фотофакт

На міжнародній спеціалізованій виставці «Харчування та життя. XXI століття», яка нещодавно проходила в Києві, було представлено натуральну лікувально-профілактичну, дієтичну продукцію. Зокрема, продукти харчування агропромислової фірми «Мітра».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Конфлікт і невизначеність зберігаються

(Початок на 1-й стор.).

У двох варіантах держбюджету є ще великі розбіжності у способах отримання доходів, обсягу взаємозаліків та щодо бездефіцитності бюджету. Залишилися також невирішеними питання виплат заборгованостей із соціальних платежів, допомоги ветеранам до Дня Перемоги. На думку І. Мітюкова, треба продовжити переговори бюджетного комітету з урядом, щоб до розгляду бюджету в другому читанні вийти з узгодженою позицією, але вести такі переговори може лише новопризначений прем'єр. Інакше домовленості можуть анулюватися наступного ж дня і доведеться заново розпочати переговори. Міністр фінансів вважає, що після затвердження нового прем'єра для узгодження єдиного варіанта держбюджету знадобиться 4—5 днів.

За пропозицією уряду вчора, 13 грудня, ввечері відбулася нарада в Комітеті з питань фінансів і банківської діяльності, на якій узгоджували кабмінівські проекти законів, спрямовані на поповнення бюджетних доходів.

Розгляд кандидатури прем'єра у парламенті заплановано на вівторок. Після переговорів минулого тижня Валерія Пустовойтенка, якому Леонід Кучма знову запропонував очолити уряд, із депутатськими фракціями у понеділок зранку чітку позицію стосовно кандидатури прем'єра мали лише НДП, «Відродження регіонів», «Трудова Україна» і ПЗУ, які заявили про підтримку В. Пустовойтенка. ПСПУ не вела ніяких переговорів, оголосивши себе в опозиції до Президента і будь-якої запропонованої ним кандидатури прем'єра. Рух (Удовенка) також налаштований підтримати В. Пустовойтенка, але ще виробляти́ме спільне рішення з «Реформами», решта фракцій, в тому числі і найчисельніші КПУ та СДПУ(о), мали остаточно визначитися або в понеділок ввечері, або безпосередньо перед голосуванням.

* * *

Рішення парламенту щодо прем'єра залежатиме від того, з якою програмою виступить В. Пустовойтенко перед депутатами, —сказав Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко в інтерв'ю журналістам після погоджувальної наради. Не останню роль відіграватиме і те, як Президент представить у парламенті кандидата на прем'єра. За словами О. Ткаченка, зустрічі В. Пустовойтенка у фракціях «проходять на хорошому рівні і підстав для турбот немає». Голова парламенту вважає, що «законодавчі підстави» мають і попередня процедура призначення прем'єра (голосування картками), і пропозиція про таємне голосування бюлетенями.

На його думку, переговори В. Пустовойтенка з фракціями відбуваються складно через те, що прем'єр нині не має важелів, які давали б гарантії депутатським фракціям щодо домовленостей про посади міністрів і голів адміністрацій. Олександр Ткаченко також повідомив, що на нараді прийнято рішення розглядати проект держбюджету—2000 у другому читанні не пізніше 21-22 грудня.

Юліана ШЕВЧУК.

Крапки над «і» розставить суд

Більш як 110 депутатів Верховної Ради внесли подання до Конституційного Суду України про неконституційність указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки», передав «Інтерфакс-Україна».

Про це заявила на прес-конференції у Верховній Раді член Комітету ВР з питань аграрної політики та земельних відносин Валентина Семенюк, додавши, що соціалістів і селян підтримали фракція комуністів, група «Незалежні» та деякі інші депутати.

Один з лідерів фракції «Лівий центр» Йосип Вінський наголосив, що цей указ, по суті, узаконює розграбування майна колгоспів і означає перехід від виробництва за індустріальними технологіями до примітивного дрібнотоварного.

У свою чергу, депутат Валентин Зубов вважає, що «руйнування сільського господарства провадилося цілеспрямовано вже останніми роками». На його думку, наслідки реформ Л. Кучми призвели до розвалу сільського господарства України. Так, у 1990 році з 12,5 тис. колгоспів лише 51 господарство було збиткове, а в 1994 році — уже 726, в 1995-му — 3734, в 1996-му — 8501, в 1997-му — 10875, в 1998-му — 11600.

До хліба є, а хліба немає

Тільки на дев'ять днів залишилося в Києві зерна і борошна, повідомив у суботу голова Київської міськдержадміністрації Олександр Омельченко на апаратній нараді.

Він також висловив тривогу з приводу низьких темпів поставок зерна до столиці. Зокрема, із Житомирської області надійшло лише 66 вагонів з зерном із обумовлених договорами 144; Запорізької — 17 вагонів із 160; Сумської — 19 із 41; Миколаївської — 108 із 330; з Вінницької не надійшло жодного вагона.

О. Омельченко доручив відповідним службам міста терміново вжити заходів із забезпечення хлібом мешканців столиці, аж до залучення банківських кредитів для закупівлі зерна і борошна за кордоном, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Мабуть, «прем'єра» відбудеться

Коментар

(Початок на 1-й стор.).

Безумовно, парламентарії не пропустять нагоди пригадати в. о. всі гріхи. І їх буде подано гостро та безкомпромісно. Але Валерій Павлович до них уже готовий. Готові й народні обранці. Бо розмова по щирості вже відбулася. І несподіванок не передбачається.

Тільки фракція ПСПУ заявила, що за жодних обставин не підтримуватиме Валерія Пустовойтенка як кандидата на пост прем'єра. А ось комуністи так і не прийняли остаточного рішення минулого тижня. Так само як і фракція «Лівий центр». І це вже можна розцінювати певною мірою як підтримку. Адже крім прогресивних соціалістів ніхто не сказав Валерію Пустовойтенку тверде «ні». Фракції та групи, висуваючи свої вимоги до В. Пустовойтенка, все-таки сподіваються на те, що кандидат у прем'єри «зважить на побажання трудящих». Але є моменти, з яких навряд чи самі фракції можуть дійти згоди між собою. Це стосується реформування агропромислового комплексу, приватизації, власності на землю, зарубіжних кредитів тощо. Ці одвічні питання можуть стати питаннями на засипку для кандидата.

Той самий указ Президента про реформування колективних сільгосппідприємств може стати фатальним. Валерій Пустовойтенко, хоч би як обтічно не намагався відповісти на запитання про те, як він збирається виконувати цей указ, не зміг уникнути прямої відповіді. А, як відомо, комуністи, соціалісти, незалежні та селяни поставили свої підписи під поданням до Конституційного Суду про неконституційність цього указу... Отож, цей президентський документ може зле пожартувати з кандидатом у прем'єри.

Утім, це деталі. А в глобальному розумінні: хто візьме на себе відповідальність за нинішній економічний стан країни, — іншої відповіді, як Валерій Пустовойтенко, чекати не доводиться. Адже Президент отримав карт-бланш. Логічно, що отримає його і прем'єр. Принаймні, буде з кого питати, буде на кого показувати пальцем. Це зручно. І Президентові, і парламенту. Тим паче, що Валерій Пустовойтенко пообіцяв: якщо Верховна Рада дасть згоду на його призначення прем'єром, він представить програму діяльності уряду. Треба зазначити, що без такої кабінет Пустовойтенка пропрацював найбільший термін із усіх донині складів уряду. Але тепер програма — це своєрідний рятувальний круг для кабінету, бо, в разі її затвердження в парламенті, рік роботи, так за Конституцією, Валерію Павловичу гарантовано. Питання про недовіру буде неконституційним.

Отож, погодившись з Президентом щодо кандидатури прем'єра, парламент покладе на В. Пустовойтенка усю відповідальність за стан економіки країни. А на себе — відповідальність за таке рішення. Адже Президент завжди може сказати парламенту, що в нього був вибір. І, мовляв, нема чого нарікати. Таким чином, постать прем'єра продовжує залишатися предметом суперечок між парламентом і Президентом за будь-якого результату сьогоднішнього голосування у Верховній Раді.

Мабуть, воно буде таємним, голосуватимуть бюлетенями. Щоб згодом, указуючи на помилки прем'єра, уникнути пофракційного та пофамільного розчарування. А воно, розчарування, хоч як крути, буде. Такий стан країни. Така політика. Такі реформи.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Заява фракції блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр»

У зв'язку з Указом Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки»

Ситуація в агропромисловому комплексі України, яка склалася протягом останніх восьми років, катастрофічна. Внаслідок недалекоглядної аграрної політики, руйнування системи технологій вирощування сільськогосподарських культур, матеріально-технічного забезпечення, знищення ферм, диспаритету цін на промислову і сільську продукцію, бартеризації та обезгрошення села сільськогосподарське виробництво відкинуто на довоєнні, а виробництва цукру — на дореволюційні позиції. Знищено соціальну сферу села, порушено вікові устої сільського життя. В цих умовах дії виконавчої влади мають бути спрямовані на пошук оптимальних шляхів виходу із кризи, оскільки саме аграрний сектор вирішальною мірою забезпечує стабільність політичного, економічного і духовного життя держави. Фракція «Лівий центр», яка стоїть на позиціях реалізму і зважених оцінок суспільного життя, не раз вносила конструктивні пропозиції для поліпшення становища на селі. Тому ми готові підтримати будь-які кроки влади, які здатні зупинити довгорічне падіння аграрної економіки і її руйнування.

Саме таких дій в аграрній політиці люди чекали від Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки». На жаль, детальне ознайомлення з цим документом переконує, що реального виходу з катастрофи, яка загрожує селу, глава держави не пропонує. Здійснення передбачених у ньому заходів лише ускладнить і без того непросту ситуацію в продовольчому секторі вітчизняної економіки.

Ядром цього указу є кілька моментів. Головний із них — примусова деколективізація. Далі — народження сільської буржуазії, перетворення сільськогосподарської землі на предмет купівлі-продажу, створення прошарку шулерів (посередників) типу трастових аферистів для здійснення операцій із землею і майном. В основі всього указу — перетворення землі виробничого призначення на приватну власність.

Соціалісти і селяни ніколи не були і не є ворогами позитивних реформ в агропромисловому комплексі. Але одна справа — продаж земельних ділянок з будинком, гаражем, дачею, і зовсім інша — торгівля землею —головним загальнонаціональним багатством, яка годує весь народ, була та є засобом для існування мільйонів селян багатьох поколінь.

Указ Президента по суті узаконює розграбування майна колективних сільгосппідприємств, яке набувалося працею кількох поколінь, і кладе початок переходу від великотоварного виробництва за індустріальними технологіями до примітивного дрібнотоварного. Він не врегульовує жодної з гострих проблем, з якими сьогодні зіткнулося село. Зокрема, поза його дією залишається проблема боргів колективних підприємств. Фактично запропоновані реформи не поліпшують становища сільської інтелігенції, право на участь якої у розпаюванні земель тільки задекларовано Президентом уже після видачі селянам сертифікатів на право користування та володіння землею. І, навпаки, указ підштовхує частину керівників і спеціалістів реформованих сільгосппідприємств для організації приватних підприємств, а отже, народження з них поміщицького класу.

Неважко передбачити політичні, соціальні та моральні наслідки нової аграрної реформи. Найтяжчий, свідками якого стануть усі, — це розкол селянства, який відбудеться після земельного переділу. Зубожіння більшості сільського населення внаслідок обезземелення і втрати роботи сягне критичної межі. Посилиться експлуатація селян. Купівля-продаж землі породить невідкладні процеси банкрутства і серед її власників. По суті, розв'язання проблем села через механізм власності, а не через встановлення паритету цін, державної підтримки селян, вдосконалення технології виробництва призведе до загострення цих проблем. Цей же механізм позбавить людей старшого покоління, сільську інтелігенцію, школу, медицину, культосвітні заклади джерел надійного фінансування і підтримки.

До критичної оцінки указу спонукає і правовий нігілізм його розробників. Президент України при його прийнятті перевищив свої конституційні повноваження. Глава держави згідно зі статтею 106 Конституції України може видавати укази лише на основі та на виконання Конституції і законів України. Своїм указом про аграрну реформу Леонід Кучма порушив цілу низку законів України, зокрема Цивільний і Земельний кодекси, закони «Про власність», «Про підприємства України», «Про підприємництво», «Про господарські товариства», «Про сільськогосподарську кооперацію», «Про селянське (фермерське) господарство», «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі», «Про плату за землю», «Про оренду землі». В них визначено види і організаційні форми підприємств, порядок їх створення, реєстрації, реорганізації, ліквідації, організаційний механізм здійснення ними підприємницької діяльності та регулюються земельні й майнові правовідносини.

Президент пішов на порушення основоположних засад Основного Закону. Згідно з четвертою частиною статті 13 Конституції України, всі суб'єкти права власності рівні перед законом, а держава повинна забезпечити захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання. Тобто ніхто, жоден державний орган, в тому числі й Президент України, не мають права зобов'язувати громадян набувати і позбавлятися певних форм власності і напрямів підприємницької, трудової та господарської діяльності, а також нав'язувати сторонам у цивільно-правових відносинах укладення договорів та встановлювати розміри плати за такими договорами. Тим часом Леонід Кучма в абзацах 1—3 першого пункту указу в імперативній формі доручає Кабінету Міністрів, Раді Міністрів Криму, обласним і Севастопольській міській держадміністраціям здійснити заходи щодо реформування колективних сільгосппідприємств та створення на їх базі інших підприємств (формувань). Це суперечить статтям 3,4 Закону «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», статтям 13, 27, 34 Закону «Про підприємства в Україні», статтям 26, 31 Закону «Про колективне сільськогосподарське підприємство», статтям 56, 57 Закону «Про власність».

Суперечать статтям 5, 6, 17, 56 Земельного кодексу України абзаци 12 та 13 першого пункту указу про те, що громадяни можуть за рахунок своїх земельних часток (паїв) розширювати особисті підсобні господарства без створення юридичної особи та надавати право отримувати власникам сертифікатів на право власності на землю. Це призведе до спекуляції землею, зменшення надходжень до бюджету через різні розміри плати за землю. Не можна визнати законним і запровадження спрощеного порядку реєстрації договорів передачі в оренду земельного паю, оскільки це порушує аж сім статей Закону «Про оренду землі».

Таким чином, Президент втрутився у сфери, вже врегульовані Конституцією і законами України, з очевидною шкодою і для економіки, і для правового порядку в державі. Леонід Кучма, по суті, розрахувався з Міжнародним валютним фондом українською землею за підтримку на виборах, гарантії кредитування нашої держави, а, отже, за нарощування зовнішнього боргу. До того ж зроблено це ніби як подарунок народу, як панацея для виходу з кризи, у яку завела село і країну бездарна політика його режиму. Корінних проблем, зокрема головної — паритету цін на сільськогосподарську і промислову продукцію для села — указ не розв'язує. Селян указ заганяє на слизький шлях черезсмужжя і тяжкої ручної праці на своїх наділах.

Фракція соціалістів і селян «Лівий центр» попереджає українське суспільство про небезпеку, яку несе нав'язувана згори реформа аграрного сектора економіки як підступний хід до розколу села за майновим принципом, знищення соціальної єдності селянства і розвалу великотоварного виробництва. Ця реформа призведе до вимирання українського села, до занапащення доль мільйонів співвітчизників, знищення соціальної сфери, до панщини і повторення в нових поколіннях доль Чіпок, Микол Джерь і Маланок, до появи Пузирів та їх антиподів — Марків Гущ і Артемів Гармашів, тобто до того, що українське село в тяжких муках уже пройшло на початку століття. Примусова деколективізація стане ще більшою трагедією, ніж колективізація.

Справа честі всіх патріотів України — попередити цю трагедію на основі права і Закону, протистояти наступу міжнародного і вітчизняного капіталу на землю — годувальницю нашого народу.

Уповноважені особи:
В. ЗУБОВ,
С. НІКОЛАЄНКО,
В. СЕМЕНЮК.

7 грудня 1999 року.

Муляє очі позиція парламенту

У столиці Болгарії відбулася міжнародна конференція щодо парламентського внеску в реалізацію Пакту стабільності для Південно-Східної Європи

Пакт стабільності, укладений 10 червня ц. р. у м. Кьольні (Німеччина) повноважними представниками держав — членів Європейського союзу, Албанії, Боснії та Герцеговини, Болгарії, колишньої Югославської Республіки Македонія, Румунії, Словенії, Туреччини, Угорщини, Російської Федерації, США, Канади, Японії, а також ОБСЄ, Ради Європи, ООН, НАТО, ОЕСР, Західноєвропейського союзу, світових та європейських фінансових інституцій, регіональних та субрегіональних структур нашого континенту, розглядається його учасниками як план системного відродження Південно-Східної Європи. Його декларована мета — подолати руйнівні наслідки війн на Балканах протягом 90-х років і забезпечити умови для мирного демократичного розвитку та економічної реконструкції країн регіону.

Хоча Україна географічно і не належить до Південно-Східної Європи, вона, як країна, що зазнала величезних збитків від блокування перевезень по Дунаю та економічної блокади Союзної Республіки Югославія, істотно зацікавлена в повноправній участі в реалізації заходів у рамках Пакту стабільності, зокрема у зростанні обсягів міжнародної інвестиційної та технічної допомоги.

У конференції взяли участь члени Постійної делегації Верховної Ради України Б. Олійник, Г. Манчуленко, заступник секретаря Постійної делегації ВР у ПАРЄ І. Піляєв.

Нижче подаємо виступ Б. Олійника на цьому форумі.

Шановні колеги!

Драгі другарі!

Передусім хотів би подякувати нашим болгарським побратимам за чудову організацію цієї вельми важливої конференції.

Україна завжди була стабілізуючим чинником і в Європі взагалі, і на Балканах, зокрема. Наш парламент — Верховна Рада — послідовно обстоює принципи ООН про невтручання у внутрішні справи будь-якої країни, активно і послідовно сприяє мирному врегулюванню найгостріших конфліктів сучасності.

Підкреслимо — сприяє не в деклараціях і декламаціях, а реальними діями, сказати б, особистим прикладом: за вісім років незалежності ми жодного разу не вийшли за цивілізовані межі в розв'язанні своїх етно-конфесійних вузлів. Досить нагадати хоча б узгоджену і результативну співпрацю парламенту та урядових структур України з місією ОБСЄ по Криму. Відтак сподіваємося на підтримку співтовариством нашої ініціативи щодо започаткування в Києві Центру з вивчення етнічних проблем під егідою ОБСЄ.

Якщо вже неупереджено (а таке відчувається) оцінювати діяльність нашого парламенту, то не варто забувати, що саме Верховна Рада ратифікувала приєднання до ДНЯЗ, що Україна — третя за ядерним потенціалом держава світу — добровільно відмовилася від ядерної зброї. Згодьмося, що без цього благородного і настільки ж ризикованого для нашої держави кроку сьогоднішня дискусія навколо Пакту стабільності була б гіпотетичною.

Можна б нагадати і про миротворчу діяльність у Боснії—Герцеговині та Косово, про нашу допомогу у відбудові зруйнованих агресором об'єктів у Югославії, про співробітництво з Протимінною службою ООН та ще чимало інших конструктивних акцій, до котрих безпосередньо причетна Верховна Рада.

Зрозуміло, що Україна виявляє ділову зацікавленість і в реалізації Пакту стабільності, зокрема, в реанімації Дунаю — як держава, котра зазнала тяжких збитків внаслідок припинення судноплавства по цій життєво важливій артерії після варварських бомбардувань.

Одначе, за всіх цих та інших позитивів, ми відчуваємо намагання певних сил навіть у реалізації Пакту стабільності відсунути Україну на другорядні ролі. В чому ж річ?

З'ясовується, комусь не подобається, що парламент України зайняв якусь, мовляв, «особливу» позицію в оцінці Косовської трагедії.

По-перше, не «особливу», а єдино правильну, нормальну для цивілізованої країни, суто людську, гуманну позицію, осудивши агресію проти суверенної держави, що спричинило жахливі руйнації і численні жертви серед мирного населення в Косово і по всій Югославії.

До честі нашого парламенту, він, на відміну від декотрих «миротворців», зайняв об'єктивну позицію, закликавши обидві конфліктуючі сторони зупинити братовбивство і вийти на мирне, політичне врегулювання проблеми.

По-друге, якщо не по-перше, Україна — суверенна держава, парламент якої приймав і прийматиме рішення, котрі відповідають нашим національним інтересам та міжнародно-правовим нормам. До того ж без суфлерів.

Треба, нарешті, усвідомити це всім, без винятку. Бо коли ми станемо на шлях вибірковості: свої і чужі, угодні та неугодні, вельможні і васальні, перші і другі номери, то про стабільність не може бути й мови.

Ми поділяємо найшляхетніші заміри Пакту і готові брати якнайактивнішу участь в їх реалізації, але тільки на рівноправних, паритетних началах.

Виходячи з цього, вносимо свої пропозиції до Рекомендацій нинішньої конференції. А саме:

1. Одною з основних цілей імплементації Пакту стабільності в економічній і екологічній сферах, на нашу думку, є відродження вільного судноплавства по Дунаю — головної артерії Європи. З цього огляду, необхідно, аби всі держави — члени Дунайської комісії — одержали статус повноправних учасників Пакту стабільності. Зокрема, й Україна.

2. Винятково важливим напрямом участі парламентів у реалізації Пакту стабільності міг би стати вклад у вироблення спільної позиції США, Європейського союзу і Росії щодо конкретних механізмів надання допомоги країнам Південно-Східної Європи.

3. Підтримуємо пропозицію лорда Джадда про необхідність закріплення в Пакті основоположних соціальних (охорона здоров'я, освіта, житло, поліпшення якості життя), а також моральних вартостей (солідарність, справедливість, чесність, принциповість, категоричне несприйняття подвійних стандартів тощо), які мали б загальноєвропейське значення. На жаль, ці чинники поки що відсутні в Пакті стабільності.

Насамкінець кілька слів стосовно підтримки, так би мовити «демократичних сил, демократичних лідерів» тощо в деяких, «не любих» комусь, країнах. Хотілося б знати: а хто і кого уповноважував визначати в чужому, суверенному домі, де «справжні», а де не «справжні» демократи? Подібні ходіння в чужий монастир зі своїм уставом — не що інше, як грубе порушення міжнародно-правового припису про невтручання у внутрішні справи суверена.

Демократія має виростати з-над суспільства, з підгрунтя національних традицій, проходити природний цикл розвитку. Це — аксіома.

Штучне ж прискорення, тим паче генна інженерія, у цій сфері часто породжують зловісних мутантів, а то й моторошних чудовиськ. Зайве називати приклади, оскільки вони відомі всім.

Дякую за увагу.

Позиція не «особлива», а єдино правильна

Хроніка. Факти. Події

✔ Киев

Холодний душ для наших «безпритульних»

(Початок на 2-й стор.).

Іншими словами, Україна є стратегічним партнером Європейського союзу, але прийняття Києва до своїх лав стратегія ЄС нині не включає. Щодо перспектив асоційованого членства, то посол Фінляндії в Україні Мартті Ісоаро зазначив на вчорашній прес-конференції (де й було презентовано стратегію): «Не настав ще час про це говорити. Краще зайнятися конкретними питаннями, що стосуються наших сьогоднішніх відносин. Адже є Угода про партнерство і співробітництво, різні спільні проекти...»

Спільна стратегія ЄС щодо України витримана в досить конкретному й навіть жорсткому тоні, із дипломатичним мінімумом порожніх компліментів — таких милих серцю українських «гігантів думки». Більшу частину документа присвячено питанню «що слід зробити». Насамперед, як було зазначено, — виконати Угоду про партнерство і співробітництво: це, йдеться в стратегії, — передумова успішної інтеграції України в економіку Європи і допоможе Україні утвердити свою європейську ідентичність. А першим кроком України до зближення з ЄС може стати (колись) заснування зони вільної торгівлі. І аж ніяк не асоційоване членство.

Щодо політичних передумов розвитку відносин Україна—ЄС, то такими названо: зміцнення у нас демократії, створення незалежної судової влади, розвиток системи державного управління, розвиток вільних засобів масової інформації тощо. «ЄС закликає Україну виконати свої зобов'язання та привести своє законодавство у відповідність до норм та стандартів Ради Європи, зокрема виконавши зобов'язання, узяті Україною під час вступу до РЄ в 1995 році. ЄС бере до уваги висновки моніторингової місії Бюро демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ щодо ходу президентських виборів-1999 в Україні, зазначаючи, що хід виборів не відповідав цілій низці зобов'язань перед ОБСЄ...», — йдеться в документі. Цікаво: чи охолодить цей душ голови деяких наших стратегів, які до останнього часу наганяли жах на представників ЄС своєю дитячою наївністю та безпідставним бажанням отримати «ключ від квартири...»?

✔ Страсбург

У РЄ бюджет-2000 уже затвердили

Комітет міністрів Ради Європи прийняв бюджет цієї організації на наступний рік. Він становитиме 159,5 млн. євро. Бюджет формується із внесків країн—членів РЄ. Частка України становить 1,46 відсотка.

✔ Москва

Дума сказала «так»

Державна Дума на позачерговому пленарному засіданні ратифікувала Договір про створення Союзної держави Білорусі та Росії. За ратифікацію договору проголосували 382 депутати, проти — 3, утрималося 3 парламентарії.

✔ Загреб

Хорватія попрощалася з президентом

Хорватія попрощалася з першим президентом країни Франьо Туджманом. Туджман помер від раку в 77 років. Згідно з конституцією Хорватії голова парламенту Хорватії Влатко Павлетич став виконувачем обов'язків глави держави. Протягом двох місяців мають відбутися дострокові вибори президента.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ», агентств «Сіньхуа» та «ІТАР-ТАКС». Фото АП.

Самоврядування чи самоуправство?

Аналогії

Децентралізація у Франції призвела до реального розподілу повноважень: ні президент, ні уряд практично не втручаються у справи місцевих господарів

Один з головних принципів демократії — право громадян брати участь в управлінні державними справами. Безпосередньо це право може бути реалізовано на місцевому рівні. Саме так записано у Європейській хартії з місцевого самоврядування. Україна — як член Ради Європи — також зобов'язана керуватися цим документом. Верховна Рада ратифікувала Хартію ще в липні 1997 року, проте досі ситуація з місцевим самоврядуванням в Україні залишається одним з головних об'єктів критики з боку Парламентської асамблеї РЄ і Конгресу місцевих та регіональних влад Європи.

Парадокс. Майже сімдесят років ми вважали, що живемо в країні рад, що поняття «народна влада» і «влада народу» — абсолютні синоніми. А насправді з'ясувалося, що й після восьми років незалежності командно-адміністративна звичка наглухо блокує всі спроби створити нормальну систему місцевого самоврядування. Скажете, Україна — унітарна держава, європейські механізми нам не підходять? Але в тій самій Європі чимало унітарних держав: Франція, Ірландія, Данія, Нідерланди, Чехія, Польща, Італія, Греція... Загалом більше тридцяти країн. Є в кого переймати досвід.

Узяти для прикладу Францію. Місцеві вибори в цій країні — традиційно найпопулярніші. Що не скажеш про Україну. У нас подеколи не кожний киянин відповість, хто міський голова. Обираючи ту чи іншу кандидатуру, французи не звертають уваги, до якої партії належить номінант на мандат. Головне, аби був господарником і просто порядною людиною.

Структуру місцевого самоврядування у Франції було закладено ще Наполеоном після революції 1789-го. Він поділив країну на дев'яносто п'ять континентальних департаментів, що, у свою чергу, ділилися на субдепартаменти, округи, муніципалітети... На чолі кожного він поставив свого представника. У результаті виникла «унітарна й неподільна держава». 1963 року після реформи державного управління з'явилися ради з регіонального економічного планування. У 70-х розширилися повноваження комун. Але тільки з 1982-го органи місцевого самоврядування одержали справді великі права. Сьогодні децентралізація призвела до реального розподілу повноважень між державною владою і місцевими органами самоврядування: ні президент, ні уряд практично не втручаються у справи місцевих господарів. Не можна уявити собі ситуацію, щоб центральна виконавча влада вказувала мерам, на що вони повинні виділяти кошти в першу чергу, а на що — у другу; віддавала розпорядження про підвищення плати за комунальні послуги; посилала рекомендації щодо будівництва того чи іншого об'єкта. Усі ці питання розв'язують винятково на місцевому рівні, виходячи з інтересів регіону. Проте водночас збільшилася й відповідальність місцевих господарів.

Завдяки реформі Франція сподівалася створити таку адміністративну систему, яка б дозволяла швидко реагувати на потреби населення, а головне — реалізовувати місцеві економічні проекти, дати імпульс економічним ініціативам. Зникла адміністративна опіка. Її замінив «контрольний нагляд». Проте поширення сфери діяльності місцевих органів самоврядування супроводжувалося наданням їм необхідних ресурсів, наприклад, у формі повернених податків. Саме завдяки останньому, нині міські центри можуть бути цілком автономні. Але яка ситуація в сільських округах, незначні розміри і потенціал яких обмежують і можливості? Центральний уряд розв'язує цю проблему шляхом субсидій. Аргумент один: задля національної солідарності.

Ради мають право ухвалювати місцевий бюджет, визначати ставки комунальних податків, затверджувати плани будівництва, допомагати комунальним і приватним підприємствам, створювати та ліквідовувати суспільні промислові й торговельні служби тощо.

Треба зазначити, що досі збережено посаду префекта, якого призначає безпосередньо президент. Проте посада ця скоріш почесна. Префект не має права контролювати рішення рад. Якщо, на думку префекта, вони не законні, він може протягом двох місяців звернутися до адміністративного суду. А тим паче він не може нести відповідальність за перемогу чи поразку будь-якого кандидата під час президентських виборів.

Розвинена система самоврядування існує і в Італії. Повноваження органів місцевого самоврядування майже ті самі, що у Франції. Нині, як вважає прем'єр-міністр Італії Массімо д'Алема, актуальніша інша проблема: реформування системи держслужби, передовсім за рахунок масового скорочення чиновників, у тому числі й на місцях. Численна команда чинуш, котрі часто дублюють роботу місцевих органів самоврядування, стала просто баластом. Про італійську бюрократію вже ходять легенди. Рішення інколи приймають роками, якщо не десятиріччями.

Відбулася адміністративна реформа і в сусідній з нами Польщі. Поперવах поляки поставилися до неї з певним скептицизмом: звичайно, важко звикати до нової ієрархії влади на місцях, пережити чехарду з перепідпорядкуванням усіх інфраструктур обслуговування населення, плутанину щодо змін у розподілі компетенцій. Проте, згідно з останніми соцдослідженнями, сьогодні більш як 50 відсотків опитаних поляків задоволені реформою. Стало легше розпочати власну справу, розв'язати негайні проблеми тощо. Врешті-решт, ліпше вже самому керувати, ніж бути об'єктом столичного самоуправства.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Ми власний дім новий збудуєм

У Гельсінкі минулої п'ятниці й суботи відбулася остання в цьому тисячолітті зустріч у верхах глав держав та урядів країн Євросоюзу. Головні теми саміту — розширення співтовариства і його безпека.

Туреччина нарешті одержала статус офіційного кандидата на вступ до союзу. Хоча Греція й спробувала блокувати це рішення, нагадавши, що Туреччина має «гріхи» на Кіпрі, та представники решти країн-учасниць все-таки висловилися за визнання її кандидатом на вступ до співтовариства за умови виконання вимог, обов'язкових для всіх. Це, крім усього іншого, реалізація Туреччиною економічних реформ, її участь у політичному діалозі з ЄС із проблем прав людини, конструктивне розв'язання кіпрського конфлікту.

«Велика Європа» попри все зважилася на розширення. Так, кандидати до ЄС не досягли показників зростання країн ЄС, але вони зупинили падіння. Допомогти їхньому зростанню — справа вельми благородна. Для декого з тих, хто прагне до ЄС, ці переговори — початок розв'язання великих, часом нерозв'язних проблем.

Приміром, у галузі атомної енергетики. Адже висновки, підписані країнами ЄС 1997 року в Брюсселі, передбачають довести всі атомні станції за умовами безпеки до західних стандартів. Решту мусять закрити. Тепер альянс дає послаблення: до 2002 року мають бути закриті блоки, які відпрацювали понад 25 років. Однак експерти в цій галузі сумніваються, що вимога може бути виконана. Тому зрозуміла не тільки радість, приміром, «очікувальниці» Словаччини, котра експлуатує кілька атомних станцій, збудованих іще за радянськими проектами.

І хоча ЄС дещо знизив вимоги, це не означає, що питання закрито. Комісар ЄС із питань розширення на схід Гюнтер Ферхойген у своєму виступі на саміті відверто заувважив: «У питаннях безпеки атомних станцій не може бути компромісів. Я не піду на ризик тому, що через погану оснащеність атомних станцій у Європі може щось статися. Поки Словаччина, Болгарія, Латвія не розв'яжуть питання безпеки своїх реакторів, для них не може бути жодних позитивних рішень».

Отже, ЄС перебуває в процесі розширення, отож — є потреба потурбуватися про безпеку. Адже «Європа без кордонів» — це не лише гарна фраза, а й відповідальність за життя мільйонів громадян. Тому розроблювані заходи з безпеки не менш важливі, аніж проблеми розширення.

Єдиний правовий простір слід розуміти як посилення координації в галузі політики безпеки і створення спільних юридичних структур для боротьби з організованою злочинністю.

Уже відомо, що ЄС матиме власні збройні сили чисельністю 60 тис. осіб, оснащені новітнім озброєнням і технікою. Плануються також широкі реформи всіх інституцій союзу.

А поки мешканці менш благополучних околиць континенту спрямовують свої погляди на його благополучну частину, їм не варто забувати: аби збудувати омріяний дім, доведеться попрацювати всім.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

ЄС—Україна: ухвалено спільну стратегічну концепцію

Тепер уже 13 держав значаться серед абітурієнтів Європейського союзу. До шістки перших — Угорщини, Кіпру, Польщі, Словенії, Чехії та Естонії — додалося ще семеро: Болгарія, Латвія, Литва, Мальта, Румунія, Словаччина й Туреччина. Таке рішення прийнято на зустрічі у верхах ЄС у Гельсінкі.

«Ми наочно бачимо, як збільшується велика європейська сім'я», — задоволено говорив нам, журналістам, представник Комісії ЄС Романо Проді. Нині в 15 країнах Євросоюзу мешкає 374 мільйони осіб, а коли держав-членів буде 28, населення в ЄС збільшиться до 480 мільйонів.

Грудень тут видався теплий, плюс 5—6 градусів вище нуля, хоч фінські організатори саміту все-таки спорудили біля входу до виставкового центру, де відбувалася зустріч, геометричну фігуру зі справжнього льоду, підсвітлену ліхтарями. Адже саміт відбувався на півночі Європи.

На саміті також прийнято Спільну стратегію ЄС—Україна. Це солідний документ на 29 сторінках, який покликаний регулювати відносини обох сторін. Він розпочинається словами: «Стратегічне партнерство між Євросоюзом і Україною, засноване на спільних цінностях та інтересах, — важливий фактор зміцнення миру, стабільності й процвітання в Європі. Свобода, незалежність і стабільність України належать до числа найбільших досягнень нової Європи, звільненої від колишніх розподільчих ліній».

Про стратегічні цілі ЄС щодо України в документі зазначається таке: сприяти створенню в Україні стабільної, відкритої і плюралістичної демократії з верховенством закону і створенням умов для нормального функціонування ринкової економіки в інтересах народу; співробітничати з Україною у справі підтримання стабільності й безпеки в Європі та в ширшому світі; посилити економічне, політичне і культурне співробітництво з Україною, так само як і співробітництво в галузі юстиції та внутрішніх справ.

Учасники саміту прийняли заяву щодо Чечні. В ній засудили інтенсивні бомбардування міст і ультиматум, висунутий російськими військовиками всім, хто перебуває у Грозному. Зовнішньополітичний представник ЄС Хав'єр Солана та прем'єр-міністр Фінляндії Пааво Ліппонен надіслали на підставі цієї заяви листа главі уряду Росії Володимиру Путіну.

Марат Зубко.

Гельсінкі.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України «Про акцизний збір»

З метою впорядкування оподаткування підакцизних товарів (продукції) та діяльності з реалізації підакцизних товарів (продукції) Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 18-92 «Про акцизний збір» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст.82, № 50, ст.470, ст.471; 1995 р., № 44, ст.318; 1996 р., № 41, ст.194; 1999 р., № 15, ст.83, № 39, ст.356) такі зміни:

1. Статті 1 та 2 викласти у такій редакції:

«Стаття 1. Акцизний збір — це непрямий податок на споживачів (одержувачів) окремих товарів (продукції), визначених законом як підакцизні, що стягується з них під час здійснення оборотів з продажу (інших видів відчуження) таких товарів (продукції), вироблених на митній території України, або при імпортуванні (ввезенні, пересиланні) таких товарів (продукції) на митну територію України. Акцизний збір включається до ціни підакцизних товарів.

Для цілей цього Декрету під терміном «податковий агент» розуміється суб'єкт підприємницької діяльності, створений у формі підприємства з іноземною інвестицією, право якого на звільнення від оподаткування окремими податками, зборами (обов'язковими платежами) було підтверджено рішенням суду (арбітражного суду), уповноважений згідно з статтею 4 цього Декрету здійснювати нарахування та стягнення акцизного збору з платників акцизного збору, визначених у пункті «д» статті 2 цього Декрету, а також вносити суми акцизного збору, стягнуті з його платників, до бюджету.

Податковим агентом вважається також уповноважений державний орган, що здійснює продаж підакцизних товарів, вилучених з вільного обігу або конфіскованих у випадках, передбачених законодавством.

Стаття 2. Платниками акцизного збору є:

а) суб'єкти підприємницької діяльності, а також їх філії, відділення (інші відокремлені підрозділи) — виробники підакцизних товарів (послуг) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини;

б) нерезиденти, які здійснюють виготовлення підакцизних товарів (послуг) на митній території України безпосередньо або через їх постійні представництва чи осіб, прирівняних до них згідно із законодавством;

в) будь-які суб'єкти підприємницької діяльності, інші юридичні особи, їх філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, які імпортують на митну територію України підакцизні товари, незалежно від наявності внесених до них іноземних інвестицій;

г) фізичні особи — резиденти або нерезиденти, які ввозять (пересилають) підакцизні речі або предмети на митну територію України у вигляді супроводжувального або несупроводжувального багажу, а також фізичні особи, які одержують такі підакцизні речі (предмети), переслані (надіслані) з-за митного кордону України у вигляді поштових чи інших відправлень або несупроводжувального багажу, в обсягах або вартістю, що перевищують норми безмитного провезення (пересилання) для таких фізичних осіб, визначені митним законодавством;

д) юридичні або фізичні особи, які купують (одержують в інші форми володіння, користування або розпорядження) підакцизні товари у податкових агентів».

2. У статті 3:

пункт «в» викласти у такій редакції:

«в) митна вартість товарів (продукції), які імпортуються (ввозяться, пересилаються) на митну територію України, у тому числі в межах бартерних (товарообмінних) операцій або без оплати їх вартості чи з частковою оплатою»;

частину другу викласти у такій редакції:

«При продажу (інших видах відчуження) податковими агентами підакцизних товарів (продукції) об'єктом оподаткування є:

для вироблених на території України товарів (продукції) — обороти з реалізації таких підакцизних товарів (продукції), включаючи вартість будь-яких додаткових послуг або робіт, пов'язаних із такою реалізацією;

для імпортованих (ввезених, пересланих) на митну територію України товарів (продукції) — обороти з реалізації таких підакцизних товарів (продукції), включаючи вартість будь-яких додаткових послуг або робіт, пов'язаних із такою реалізацією на митній території України, але не менше митної вартості таких підакцизних товарів (продукції), з урахуванням сум сплаченого або нарахованого, але не сплаченого ввізного (імпортного) мита».

3. У статті 4:

у абзаці другому пункту «а» слова «встановленими з урахуванням» замінити словами «без урахування»;

абзац сьомий пункту «а» виключити.

4. Доповнити статтю 6 частинами четвертою — дванадцятою такого змісту:

«Податковий агент зобов'язаний включити до ціни товару (продукції) акцизний збір у порядку і за ставками, передбаченими законом, утримати його з платника акцизного збору та перерахувати його до бюджету. Зазначене перерахування здійснюється протягом семи календарних днів, наступних за датою продажу (відчуження) акцизного товару (продукції).

Для цілей частини четвертої цієї статті датою продажу (інших видів відчуження) підакцизного товару (продукції) є дата відвантаження (передачі) податковим агентом підакцизних товарів (продукції) або дата одержання податковим агентом коштів чи інших видів компенсацій вартості підакцизних товарів (продукції) залежно від того, яка подія сталася раніше. Якщо податкові агенти передають підакцизні товари (продукцію) іншим особам згідно з умовами договорів комісії, консигнації, доручення, інших цивільно-правових договорів, які не передбачають перехід права власності таким особам, датою продажу підакцизних товарів (продукції) є дата, коли така передача розпочинається.

У разі, коли податкові агенти імпортують (ввозять, пересилають) на митну територію України підакцизні товари (продукцію) як повірені, комісіонери, сторони договору про сумісну діяльність, інших цивільно-правових договорів, укладених з іншими особами і в їх інтересах, датою продажу (інших видів відчуження) таких підакцизних товарів (продукції) є дата, коли розпочинається передача цих товарів (продукції) таким особам або за їх дорученням — третім особам, але не пізніше їх митного оформлення.

При укладенні цивільно-правових договорів щодо підакцизних товарів (продукції) податкові агенти зобов'язані письмово повідомляти покупців (одержувачів) таких підакцизних товарів (продукції) про їх обов'язки щодо сплати акцизного збору, сума якого має бути виділена окремим рядком.

Відповідальність за належне нарахування та стягнення акцизного збору з його платників, а також за повне і своєчасне внесення стягнутих сум до бюджету несе особа, яка за цим Декретом набуває статусу податкового агента. Спори між податковим агентом та платником акцизного збору вирішуються у загальному порядку.

Особи, визначені у частині другій статті 1 цього Декрету, можуть бути позбавлені статусу податкового агента при їх добровільній відмові від підтвердженого рішенням суду (арбітражного суду) права на звільнення від оподаткування, оформленій у формі та за процедурою, встановленими центральним органом державної податкової служби України.

У разі, коли особи, визначені у частині другій статті 1 цього Декрету, позбавляються статусу податкового агента за рішенням суду (арбітражного суду), повноваження такого податкового агента, визначені цим Декретом, а також відповідальність покладаються на покупців (одержувачів) таких підакцизних товарів (продукції) у порядку, що встановлюється центральним органом державної податкової служби України.

Податковий агент не є платником акцизного збору, але є особою, уповноваженою законодавством нараховувати, стягувати акцизний збір з його платників та вносити його до бюджету, а також нести відповідальність за невиконання або неналежне виконання таких повноважень.

Суб'єкти підприємницької діяльності, які ввезли (імпортували) на митну територію України підакцизні товари (продукцію) без сплати акцизного збору, подають до органів податкової служби до 15 числа місяця, що настає за звітним, щомісячний звіт про обсяги продажу ввезених (імпортованих) підакцизних товарів (продукції) та розміри одержаних з покупців і перерахованих до бюджету сум акцизного збору, а також про обсяги переданих товарів, ввезених (імпортованих) в інтересах інших суб'єктів підприємницької діяльності, і утриману суму акцизного збору».

5. Статтю 7 викласти у такій редакції:

«Стаття 7. Платники акцизного збору (крім платників, визначених у пункті «д» статті 2 цього Декрету), а також податкові агенти несуть відповідальність за правильність обчислення і своєчасність стягнення та сплати акцизного збору до бюджету відповідно до чинного законодавства України.

У разі продажу (інших видів відчуження) податковими агентами підакцизних товарів (продукції) без стягнення акцизного збору з їх покупців (одержувачів) або із порушенням правил такого продажу (відчуження) податкові агенти несуть таку відповідальність:

при продажу (відчуженні) підакцизних товарів без надання письмового повідомлення покупцю (одержувачу) таких підакцизних товарів (продукції) про його обов'язки щодо сплати акцизного збору або без визначення його суми окремим рядком податковий агент сплачує штраф у подвійному розмірі такого акцизного збору;

при продажу (відчуженні) підакцизних товарів без включення суми акцизного збору, розрахованої за правилами, визначеними пунктом «в» статті 3 цього Декрету, до їх ціни податковий агент сплачує штраф у подвійному розмірі такого акцизного збору, що не звільняє його від адміністративної або кримінальної відповідальності відповідно до закону;

при невнесенні або несвоєчасному внесенні до бюджету сум акцизного збору, стягнутих з його платника, податковий агент несе відповідальність, визначену законодавством.

Особи, які визнаються податковими агентами згідно із статтею 1 цього Декрету, не мають права одержувати ліцензії на право здійснення імпорту, оптової або роздрібної торгівлі підакцизними товарами (продукцією) або придбавати марки акцизного збору».

II. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування та на нього не поширюються норми частини п'ятої статті 1 Закону України «Про систему оподаткування».

**Президент України
Л. КУЧМА.**

м. Київ,
18 листопада 1999 року.
№ 1243-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства з питань насінництва»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст.1122) доповнити статтями 104^1 та 238^3 такого змісту:

«Стаття 104^1. Порушення порядку та умов ведення насінництва

Виробництво, заготівля, маркування, затарювання, зберігання насіння з метою продажу без додержання методичних і технологічних вимог або реалізація його без документів про якість, а так само інше введення в оборот насіння з порушенням встановленого порядку —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від семи до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

«Стаття 238^3. Органи державного контролю у насінництві

Органи державного контролю у насінництві розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням порядку та умов ведення насінництва (стаття 104^1).

Від імені органів державного контролю у насінництві розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) Головний державний інспектор України з насінництва — начальник Української державної насіннєвої інспекції — штраф на громадян до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) головні державні інспектори з насінництва Автономної Республіки Крим, областей, районів і міст — штраф на громадян до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) державні інспектори з насінництва — штраф на громадян до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 17 листопада 1999 року.
№ 1228-XIV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні»

Верховна Рада України **постановляє:**

Конвенцію про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні, підписану від імені України 11 квітня 1997 року в м. Лісабоні (Португалія), ратифікувати.

**Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.**

м. Київ,
3 грудня 1999 року.
№1273-XIV.

У номер

✔ Житомир

Літ до ста... чекати?

Із трьох мільйонів 700 тисяч гривень, передбачених для виплати тим, кому на початок 1997 року виповнилося 80 і більше років, установи Ощадбанку області отримали з держбюджету менш як третину. Компенсації одержують тільки ті, в кого вклад "до запитання". Власники строкових вкладів, цільових на дітей тощо чекають на свою чергу. Виходить, і справді треба бути довгожителем, аби дочекатися компенсації в 48 гривень, яку виплачують згідно з постановою Верховної Ради України "Про виплату в 1997 році установами Ощадного банку України грошових заощаджень громадянам відповідно до Закону України "Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України".

✔ Донецьк

Зігрівають технології і надія на їх впровадження

Чимало корисних і ефективних новинок було представлено в Донецьку на всеукраїнському семінарі з нових енергоощадних технологій для комунального господарства. На сучасний рівень обіцяють вивести цю сферу виробники пластикових труб, лічильників гарячої й холодної води, систем контролю подавання й розподілу води тощо. Про масштаб проблеми свідчать такі цифри: лише в Донецькій області, приміром, 2760 котелень, а довжина тепломереж — понад 6000 кілометрів.

✔ Луцьк

Гостріть пера, журналісти!

Конкурс на краще висвітлення роботи місцевих рад, органів самоврядування у засобах масової інформації краю оголосила Волинська обласна рада. Як повідомив заступник голови облради Василь Струк, котрий очолює представницьке журі, нагороди — почесні грамоти й премії — вручатимуться у день професійного свята майстрів пера 6 червня. Перша премія становитиме 500 гривень, друга — 400 і третя — 300. Буде і дві заохочувальні — по 150 гривень.

✔ Рівне

М'ясокомбінат — без м'яса

Вже більш як півроку не пахне ковбасами на Рівненському м'ясокомбінаті. Це відкрите акціонерне товариство по вуха сидить у боргах, банкіри подали заяви до арбітражного суду про визнання підприємства банкрутом, а численні акціонери — колишні представники комбінату та інші, наближені до м'яса, — безнадійно чекають на дивіденди. Худі голодні пси, котрі ще бродять територією ВАТ, не втрачають надії знайти бодай якусь кістку. Вони ніби нюхом почули, що місцева влада і банкіри активно шукають інвестора, який погасив би борги і відновив виробництво.

А тим часом прилавки ринків і крамниць завалені м'ясопродуктами відомого і бозна-якого виробництва. На запитання, звідкіля, мовляв, ковбаска, можна почути: «З м'ясокомбінату Рівного». Марка колись була відома. І рівнянам буде дуже шкода, якщо вона залишиться лише на язиках у брехунів.

✔ Фотофакт

Нарощує обсяги виробництва ВАТ «Полтаваелектроремонт». Нині тут ремонтують дизельно-паливну апаратуру для КрАЗів, МАЗів, тракторів та комбайнів.

***На знімку:** слюсар Геннадій Іконніков.*

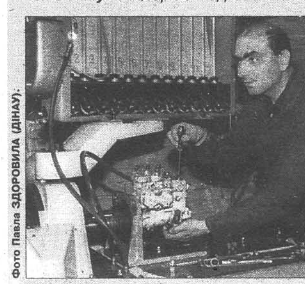

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Референдум: перемоги і поразки

Без прийняття нового закону про всеукраїнський референдум неможливо провести референдум ні з ініціативи Президента України, ні Верховної Ради чи за народною ініціативою

Першого грудня цього року виповнилося вісім років з часу проведення першого всеукраїнського референдуму. Він став історичною подією у становленні України як суверенної, незалежної держави. Україна через об'єктивні обставини спочатку проголосила свою незалежність парламентським шляхом. Але склалася парадоксальна ситуація: незалежність України залишилася поза увагою світового співтовариства. І лише результати всеукраїнського референдуму вплинули на визнання України на світовій арені як суверенної і рівноправної держави.

Вже наступного дня, 2 грудня 1991 року, Україну визнали Польща і Канада, а потім і інші держави світу.

У ряді країн референдуми мають багату історію. Прийнято вважати, що перший достовірно відомий референдум було проведено в 1449 році у швейцарському кантоні Берн щодо фінансового становища цієї середньовічної республіки.

Після першої світової війни референдуми закріплювалися в конституціях багатьох європейських держав — Веймарської республіки (1919 рік), Австрії, Чехословаччини та Естонії (1920 рік) тощо. Але випадки проведення референдумів були поодинокими.

Всесвітнє визнання інститут референдуму здобув після другої світової війни. Вони стали проводитися з питань державного устрою та з інших важливих проблем. У період з 1991 до 1999 року референдуми були проведені в Албанії, Білорусії, Боснії та Герцеговині, Естонії, Латвії, Литві, Македонії, Молдові, Польщі, Російській Федерації, Румунії, Сербії, Словаччині, Словенії, Угорщині, Україні, Хорватії та Чорногорії.

17 березня 1991 року було проведено перший і останній референдум в СРСР щодо збереження Радянського Союзу. Незважаючи на позитивні результати, його не можна було вважати імперативним (імператив — наказ, безумовна вимога), оскільки виявлення громадської думки не мало вирішального юридичного значення і, відповідно до ст. 29 закону СРСР про референдум, повинно було лише враховуватися при прийнятті рішень відповідними державними органами. Тобто референдум СРСР 17 березня 1991 року був опитуванням громадської думки.

Але не слід ідеалізувати референдуми як інструмент здійснення влади. У різні часи вони використовувалися не лише як безпосередня форма реалізації народного суверенітету, а й як засіб легітимізації антинародних чи неоднозначних для демократії рішень. Наприклад, референдуми 1933-го, 1934-го та 1939 років у Німеччині, референдум 1947 року в Іспанії, референдуми 1978-го, 1980-го та 1998 років у Чилі тощо. Не завжди референдуми приводили до очікуваного вирішення складних проблем суспільного та державного життя. Часом їх наслідки призводили до соціальних заворушень чи визнавалися недійсними, як це було в 1994 році в Албанії, а в 1999 році в Молдові.

Конституція України закріпила право українського народу на безпосереднє здійснення влади (ст.5), в тому числі на проведення всеукраїнського референдуму, право на участь у всеукраїнському референдумі (ст. 38), а також визначила предмети обов'язкових всеукраїнських референдумів та коло їх суб'єктів (статті 73, 156), процедуру ініціювання всеукраїнського референдуму на вимогу громадян України (ст. 72) і референтний порядок внесення змін до окремих розділів Конституції (ст. 156). Не дивлячись на комплексний характер конституційного регулювання, існує ряд проблемних питань, які потребують законодавчого вирішення.

Розробка нового закону про референдуми назріла давно.

По-перше, мають бути вирішені питання про те, які законодавчі акти найбільш доцільно приймати: загальні закони, кодекси про вибори і референдуми чи окремі законодавчі акти з питань виборів і референдумів; в разі створення розділового законодавства в галузі безпосередньої демократії доцільно визначити, що є більш прийнятним: загальний закон про всеукраїнський і місцеві референдуми чи окремі закони про кожний основний його вид — всеукраїнський, місцеві тощо. На нашу думку, найбільш доцільним є прийняття окремого закону про всеукраїнський референдум.

По-друге, слід здійснити чітке законодавче визначення референдумів, і, насамперед, всеукраїнського, зокрема як пріоритетної форми безпосередньої демократії, зміст якої полягає у прийнятті громадянами України Конституції, внесенні до неї змін, прийнятті законів та інших найважливіших рішень загальнодержавного значення шляхом голосування — тобто у прийнятті рішень імперативного характеру. Тим самим референдуми будуть відмежовані від інших форм безпосередньої демократії: опитувань громадської думки, всенародних обговорень, плебісцитів, петицій тощо.

По-третє, потрібно визначити основні види референдумів, які проводяться в Україні, в тому числі види всеукраїнського референдуму: конституційні і законодавчі, обов'язкові і факультативні (необов'язкові) тощо.

По-четверте, визначити основні принципи всеукраїнського та інших референдумів.

По-п'яте, мають бути чітко і всебічно визначені предмети всеукраїнського, місцевих та інших референдумів.

По-шосте, треба чіткіше визначити основні стадії підготовки і проведення референдумів, передбачивши, зокрема, не лише призначення (проголошення) референдуму, його організацію, агітацію голосування, а й виконання його рішень.

По-сьоме, слід визначити всі основні підстави і види відповідальності за порушення законодавства про референдум. Це стосується насамперед конституційної, адміністративної і кримінальної відповідальності.

Лише за цих умов новий закон про всеукраїнський референдум та інше референтне законодавство діятиме, а референдуми — проводитимуться.

Виходячи з викладеного, на сьогодні немає підстав говорити про легітимну, законодавчо забезпечену можливість проведення всеукраїнського референдуму з будь-яких питань. Практично, без прийняття нового закону про всеукраїнський референдум неможливо провести референдум ні з ініціативи Президента України, ні Верховної Ради чи за народною ініціативою. Не допомагає тут і положення про те, що норма Конституції України є нормою прямої дії. Бо реалізувати норми Конституції з питань референдуму можливо лише за наявності конкретного правового механізму. А він застарів настільки, що потребує абсолютно нової редакції.

У плані підготовки нового закону про всеукраїнський і місцеві референдуми необхідно зважити на те, що кожний референдум — це дуже дорогий спосіб виявлення народної думки: у прямому, матеріально-фінансовому, значенні. Треба звернути увагу і на те, що референдум може призвести до глибокого соціально-політичного розколу суспільства і викликати непримиренне політичне протистояння, особливо коли референдум проводитиметься в тих формах і тими методами, які застосовувалися на виборах Президента України 1999 року з боку владних структур. Зрозуміло, що кожний референдум ініціюється певною частиною суспільства, яка хоче отримати підтвердження, схвалення своїх намірів. А вони, як правило, є виразом певних інтересів часто вузького кола осіб (клани, олігархи, урядові чиновники, адміністрація чи команда Президента, політична партія і т. ін.).

Тому проведення референдуму, весь його організаційно-правовий механізм має бути чітко виписаний і відповідати багатьом вимогам. Зокрема, на референдум, якщо він проводиться з дійсно чесними намірами, слід виносити справді принципове, «дозріле» в суспільних очікуваннях питання. Тобто необхідно виключити політичний авантюризм у самій постановці запитання, яке виноситься на референдум.

Далі. Виносити на референдум тільки одне запитання, щоб людям був зрозумілий його зміст. Не повинно бути інформаційної плутанини. Ініціатори референдуму і їхні опоненти повинні мати повну інформаційну можливість роз'яснити голосуючим наслідки референдуму — правові, економічні, політичні та інші.

Треба пам'ятати, що референдум тільки тоді дає позитивні результати ініціаторам, коли за їхню ініціативу проголосувала абсолютна більшість. При рівності голосів або при невеликій перевазі є підстави вважати, що ініціатори зазнали поразки, бо референдум — це не тільки формальний підрахунок голосів, але і волевиявлення, що включає у себе суспільні сподівання, очікування, настрої, а головне — потреби та інтереси людей.

Тому референдум, який ініціатори виграли без явної переваги, може стати сильним стимулом для зростання опозиційних сил. Люди, не згодні з результатами референдуму, або ошукані в своїх інтересах внаслідок референдуму, стають сильними противниками політичних сил, які ініціювали непродуманий, непрорахований, невиважений референдум.

При ініціюванні референдуму треба усвідомлювати і те, що при його підтримці відносною меншістю населення (але формальній перемозі) всю націю, весь народ, усе населення заганяють у глухий кут його наслідків. Тому слід пам'ятати, що референдум та інші форми опитування громадської думки тільки тоді використовуються в політиці, коли, як казав К. Маркс, опитувані хочуть, щоб їх опитали. Ініціатори референдумів, перш ніж братися за їх організацію, повинні стати виразниками інтересів більшості населення. В противному разі їх чекає жорсткий, але справедливий суд історії.

Василь СІРЕНКО,
доктор юридичних наук, професор, народний депутат України.

Розробка нового закону про референдуми назріла давно

Третя влада — не альфонс у спідниці

Ідете до суду — майте з собою...

Держава, як то кажуть, регулярно і безжально б'є «під дих» наших суддів, позбавляючи їх тим самим можливості вільно дихати. Це биття, часом, визначає свідомість слуг Феміди. Вони, здійснюючи правосуддя, вимушені постійно думати про вразливе місце.

Йдеться про матеріально-технічне забезпечення судів.

З високих трибун із пафосом говорять про призначення представників третьої влади, їхню роль у молодій демократичній державі, незалежність і об'єктивність. Але що означають слова на фоні оголошень з вимогою «мати з собою конверти з марками, папір, стержні» —знають не лише судді, які, по суті, циганять, а й тисячі співгромадян. Вони звикли «мати з собою», лягаючи в лікарню на лікування, відправляючи дитину до школи, а тепер — ідучи до суду із заявою.

Розумом не збагнути — одна гілка влади не забезпечує іншу канцелярськими дрібницями.

Довелося якось бачити вирок, написаний на зворотному боці аркуша, на якому можна було прочитати протокол судового засідання.

Суддя районного суду столиці одного разу в запалі суперечки щодо професіоналізму та об'єктивності служителів Феміди вигукнула:

— Погляньте-но, в яких умовах ми працюємо. Мені зараз розглядати справу, а я безсердечна, зморюю позивачів та відповідачів чеканням. Зал, у якому нам засідати, зайнятий, інших приміщень немає. Та це що: я минулого місяця витратила 17 гривень своїх кревних на марки...

Саме в тому райсуді два роки тому вперше побачив оголошення, що закликало допомогти суду «хто чим може». Подумав тоді з обуренням про зухвалого голову, який незаконно збирає «з миру по марці».

Сьогодні теж про нього думаю, але із співчуттям. Як же спритно виконавча влада перетворює судову з незалежної на залежну. І на яке правосуддя нам сподіватися від тих, хто просить?

Мені довелося побувати в десятках районних та обласних судів. Видовище те ж. Але обшарпані стіни, підлога, що проломилася, і милі жінки в тілогрійках і шапках не так вражали, як не один раз почуте суворо-принизливе: «Принесіть листівку з маркою». Не може, виявляється, суд надіслати повістку, відправити листа позивачеві без цього самого «суворо-принизливого». Грошей немає.

Соромно за державу

Нещодавно у справах служби побував я в Маріуполі. Зайти до Жовтневого районного суду привід був не пустий. Розв'язавши питання за листом читачки, почав розмовляти з головою суду «про життя». Ця вільна тема незабаром матеріалізувалася — заговорили про матеріально-технічне забезпечення судів. Треба відзначити, що в ледве не найбільшому райсуді Донецької області працівники не стоять у черзі на стілець. Площами і відносно прийнятними умовами роботи вони зобов'язані голові, тобто моїй співрозмовниці Галині Колесник. Це вона ще за партійних часів відстояла приміщення, вступивши в конфлікт із самим першим секретарем міськкому.

— Так, з квадратними метрами у нас проблем немає, — констатує Галина Антонівна. — А на комп'ютери в декількох кабінетах не звертайте уваги — їх узято в оренду. На обслуговування машинки, ксерокса, факсу держава грошей не надає.

Судову «Таврію» обслуговуємо і ремонтуємо теж за свій рахунок. Як замки і двері.

Півроку тому з обласного суду надійшов лист з проханням «вивісити до відома громадян» оголошення, в якому, зокрема, зазначено: «Вчасно одержати відповідь на скаргу можна лише за умови, коли зі скаргою буде надіслано конверта з маркою і зворотною адресою».

Галина Колесник оголошення не вивісила. Соромно за державу. Але... Кошторисом на 1999 рік на сплату за комунальні послуги і енергоносії, послуги зв'язку, придбання предметів та матеріалів передбачено 44 440 гривень. Управління юстиції області розщедрилося тільки на 280. А на одні лише поштові витрати на рік необхідно 12 000 гривень.

У Маріуполі я зрозумів, з яким болем писав до редакції голова Донецького обласного суду Олександр Кондратьєв, відповідаючи на мою критичну статтю.

«До 1997 року, — зазначав Кондратьєв, — контроль за термінами розгляду справ судами здійснювали органи юстиції. Тепер ці функції покладено на обласні суди. Зобов'язання є, а грошей на виконання їх немає. Через відсутність коштів на відправку кореспонденції, перевірки скарг з виїздом на місця, міжміський зв'язок буквально паралізовано діяльність суду».

Що, здавалося б, та марка...

Чи тільки на Донетчині поштова марка в суді на вагу золота? На жаль, ні.

Переді мною довідка про вчасність забезпечення розгляду судами справ у касаційному порядку і в порядку нагляду. В ній — дані за перше півріччя, але на сьогодні ситуація коли й змінилася, то в гірший бік.

Отож обласними судами не відправлено до Верховного Суду більш як 51 кримінальну і 10 цивільних справ з касаційними скаргами і поданнями прокурорів. Що це означає?

Запитайте у засуджених і потерпілих, запитайте у їхніх родичів і адвокатів, запитайте, нарешті, у суддів. Невчасно відправлена справа через банальну причину відсутності грошей на поштові витрати — чи не маразм це української демократії? Чи не удар «під дих» правосуддю незалежної держави?

Втім, більшість справ знаходять свого адресата. Як? Уявіть голову суду в ролі прохача в приймальнях райадміністрації, директорів підприємств, поштових відділень...

Це принизливо, несолідно, соромно. Однак вибору в керівників судів немає...

Столична держадміністрація, скажімо, виділила міськсуду півтори тисячі гривень, Рівненська облдержадміністрація — 500.

Це офіційна допомога. Відома й так звана спонсорська, коли «ти — мені, я — тобі». Про яку незалежність може йтися, співгромадяни?

Хіба можна виграти позов про виплату зарплати Сидорову, коли його директор Петров затоварив папером і конвертами суддю? Та це дрібниця, а буває, «спонсор» аж надто розщедриться. Тоді на терезах правосуддя доля людини, її життя і... Що суддя обере?

Богові відомо. У будь-якому разі спонсорська допомога піддає сумніву постулат про незалежність і неупередженість суддів.

Тільки окремі облсуди, що знайшли спільну мову з облпоштою, не знають проблем з відправкою кореспонденції. Але борги все одно доведеться віддавати.

Борги ваші

Втім, про які борги йдеться? Хто кому заборгував?

Держава — судам. І не тільки на погашення поштових витрат. Із 742 районних і міських судів приміщеннями, що відповідають вимогам виконання правосуддя, забезпечено лише 50 відсотків. У аварійному стані — 86 приміщень. Не будемо заглиблюватися в проблему державного захисту суддів та їхніх родин, передбаченого Законом, змовчимо цього разу про мізерну зарплату, що, як і биття, визначає свідомість служителів Феміди. Змовчимо, бо будь-який чиновник із Кабміну покаже пальцем на порожню скарбницю. Однак при цьому дипломатично уникне обговорення питання, а чому, власне, третя влада має просити. Адже вона не утриманка у держави, не альфонс у спідниці.

Судова влада сьогодні не менш активно поповнює бюджет, ніж, скажімо, митна служба. Але на відміну від останньої своєї «десятини» суд не одержує. Тим часом практично всі громадяни, які звертаються до судів, сплачують держмито. Торік його було сплачено до бюджету більш як 2,3 мільйона гривень. Ще майже 2 мільйони стягнено недоплат по податках.

Окрім цього бюджет за вироками судів одержав 38,7 мільйона гривень штрафів, конфісковано майна на 44,2 мільйона.

У справах щодо адміністративних порушень конфісковано товарів майже на 130 мільйонів гривень і валюти на 40 мільйонів гривень, одержано 19 мільйонів гривень штрафів.

Водночас на забезпечення судів України 1998 року було виділено 113 мільйонів із 203 мільйонів гривень, запланованих бюджетом. А фактично суди профінансовано на 92 мільйони, що становить 45 відсотків від потреби.

Коли вона почне виконувати його повною мірою? Адже, завдаючи ударів у «сонячне сплетіння» правосуддя, вона б'є себе...

Іван ІЛЛЯШ.

КРАПЛЕНА КОЛОДА

Спіймані за руку в Росії шулери «черного Пі-Ар» розігрують краплену масть в Україні

Наприкінці листопада Судова палата з інформаційних спорів при Адміністрації Президента Російської Федерації розглянула звернення президента промислової групи «Сибірський алюміній» Олега Дерипаски. Він звинуватив низку центральних видань, відомих своїми тісними зв'язками з медіа-групою Бориса Березовського та Лева Черного, в опублікуванні даних, що не відповідають дійсності (простіше кажучи — свідомо брехливих), паплюжать ділову репутацію «Сибалюмінію» та його керівництва. Палата повністю підтримала докази позивача і підтвердила недопустимість використання таких шулерських прийомів підриву чесного імені та ділової репутації конкурентів.

І ось тепер той самий дешевий компромат, понасмикуваний у тому числі з тих самих публікацій, за які «черно-березові» російські видання зовсім недавно отримали жорсткий реприманд у Москві, з'явився на сторінках «Киевских Ведомостей». Автор публікації, який ховається за умисним «а-ля рюс» псевдонімом Олександр Іванов, додав до цієї «нарізки черного Пі-Ар» приписочку «за матеріалами російських ЗМІ» — відомий шулерський засіб, який часто-густо пускають у хід, коли необхідно уникнути прямих посилань на джерело тих чи інших «відомостей». Або коли про таке джерело й згадки немає, а «відомості» й «цитати» просто висмоктано недобросовісним автором з нечистого пальця. Щоб у разі чого пропищати із щілини: «Не піймався — не злодій!».

Проте час поговорити про суть (якщо не про «ціну») питання. Справді, чого б це знадобилося так зухвало використовувати шановану і читабельну українську газету для розігрування крапленої масті, за що в Москві хіба що канделябром по шиї не отримали? Видно, припекло так, що й не до тонкощів... А й справді, куди не кинь — всюди клин. Що називається, не заладилося у «черно-БАБової» команди і в Росії, і в Україні, де, схоже, прихильники покласти край кримінально-олігархічній сваволі, повальній корупції серед держчиновників і обкраданню держави набирають сили і переходять від слів до діла. Ось уже замкнулися сталеві наручники на зап'ястях недавніх компаньйонів і підручних Лева Черного на кшталт красноярського «авторитета» Анатолія Бикова за кличкою «Челентано» та виконавця замовлень на фізичне знищення тих, хто став поперек дороги Леву Семеновичу або тому-таки «Толі-Бику» сибірського душогуба «Татарина». Віднедавна жорстко «взяв слід» кримінальної сваволі в Красноярському краї один із найкращих сищиків Росії генерал МВС Колесников, відомий серед «оперів» і «братви» як «Вовкодав». Так і дивись — знову піднімуть заведену кілька років тому кримінальну справу про використання фальшивих банківських авізо для скупки пакетів акцій сибірських алюмінієвих заводів і розрахунків цими фальшивками з ошуканими російськими підприємствами за перербку «черного» глинозему. Адже в справі тій фігурують Лев Черной з товаришами...

Та й в Україні, де підручним «відомого російського підприємця» вдалося не миттям, а катанням дістати в середині літа в управління Миколаївський глиноземний завод, віднедавна в нашої «солодкої парочки» все пішло шкереберть. Хоча, здавалося, все начебто на мазі —дармено чи що «мазі» тієї не жаліли... Тільки ось уже двічі зривалися плани легалізувати через бліцкриг контроль «черного дуету» над МГЗ, який в Україні часто називають «куркою, що несе золоті яйця». А поки що ця «чарівна несучка», як то кажуть, обслуговує інтереси Лева Черного та його компаньйонів у Росії, Ізраїлі, США та Європі. Проте, за даними газети «Факты», недавнє перенесення зборів акціонерів ВАТ «Миколаївський глиноземний завод», які задумано було як завершальний етап бліцкригу із захоплення МГЗ, очевидно, пов'язано з майбутньою перевіркою фінансово-господарської діяльності нинішньої адміністрації заводу на чолі з Миколою Набокою. Останнього вважають ставлеником Лева Черного та його «даху» — групи офшорних торгово-посередницьких компаній ТВГ. За даними газети «Факты», він незаконно обіймає посаду голови правління ВАТ «МГЗ». Це нещодавно підтвердив і Миколаївський обласний суд, який поновив на посаді (і в правах) попередника Набоки.

А самого Набоку в Казахстані звинувачують у заподіянні шкоди Донському ДОКу (де він в недалекому минулому «рулював» в інтересах ТВГ) «у розмірі більш як 40 млн. доларів США» (газета «Московский комсомолец в Украине» від 23—30 вересня 1999 року). А тепер, як повідомляють, і в Україні порушено кримінальні справи. Зокрема, на МГЗ за недовгий період управління «команди ТВГ», як показала депутатська перевірка, погіршилися абсолютно всі показники господарської діяльності підприємства. Обігові кошти зменшилися в 20 разів. Тільки за третій квартал заводу завдано шкоди майже на 40 мільйонів гривень, а заборгованість підприємства перед бюджетом зросла більш як на 22 мільйони.

Нещодавно зірвалася і спроба авантюристів, які зазіхнули на «золоті яйця» миколаївської «несучки», паралізувати з допомогою судових позовів діяльність ЗАТ «Трудовий колектив МГЗ», яке акумулює значний пакет акцій ВАТ «МГЗ», і позбавити ЗАТ можливості представляти на загальних зборах акціонерів підприємства інтереси тисяч власників його акцій, у тому числі трудівників і ветеранів МГЗ. Тепер права ЗАТ і його акціонерів поновлено в судовому порядку, і їх уже не вдасться обійти або знехтувати на загальних зборах.

Як і раніше в Росії, так і тепер в Україні Лев Черной, коли зазнає фіаско, звалює відповідальність за зриви та провали в своєму бізнесі на «Сибалюміній» та його президента, огульно звинувачуючи останнього в усіляких підступах. Наче хтось при здоровому глузді справді повірить у те, наприклад, що поразки Черного в майже трьох десятках судів по всій Росії у набридлий уже його тяжбі проти «Сибірського алюмінію» у марних спробах довести незаконність визнаної і прийнятої державою допомоги алюмінієвому заводі в Саяногорську — усе це підступи Дерипаски. До цієї само категорії «маячні, що протікає в'яло», можна було б віднести і не раз спростовані в Росії вигадки про начебто «віртуальний характер» «Сибалюмінію». Погодьтеся, дуже важко переконати нормальну людину в тому, що промислова компанія з річним оборотом, який перевищує мільярд доларів, підприємства якої щорічно випускають сотні тисяч тонн алюмінію, прокату, фольги та упаковки, будівельних конструкцій та ще десятків видів напівфабрикатів і готових виробів з алюмінію та його сплавів, компанія, яка забезпечує достойним заробітком десятки тисяч своїх працівників і багато сотень тисяч робітників суміжних галузей, яка платить сотні мільйонів податків і продає свою продукцію у три десятки країн, — така компанія існує лише на папері.

І все-таки в Росії, а віднедавна і в Україні з новою силою розгорнуто шалену кампанію з дискредитації «Сибалюмінію» та його керівництва з очевидною метою підірвати ділову репутацію одного з найбільших російських промислових холдингів. Принципову оцінку дій організаторів і замовників цієї кампанії було дано недавно в Москві на засіданні Судової палати при Адміністрації глави російської держави. Треба гадати, що й в Україні шулерів «черного Пі-Ар», зрештою, також схоплять за руку.

Микола КІМ,
інформаційне агентство «Версії».

На одному боці листа — вирок, на другому — протокол

Коментар

ГАЗават

З газовими боргами не все так просто...

Насамперед, давайте розберемося в логіці звинувачень. Як бачимо, увесь гармидер через те, що Україна начебто краде з транзитних трубопроводів газ. Але водночас різні російські джерела плутаються в обсягах «крадіжок». Наприклад, у листопаді називали й 2,5 і 3,5 млрд. кубометрів газу. Тому правомірне запитання: яким чином здійснюється контроль на кордоні і чи є він взагалі? А може цифри в потрібний момент беруть просто зі стелі? Надто вже суперечливі російські офіційні та неофіційні висловлювання. Міністр Мінпаливенерго РФ Віктор Калюжний заявив, що буквально минулої п'ятниці припинено експортні поставки електроенергії в Україну. Але, як випливає з контрзаяви міністра енергетики України Івана Плачкова, протягом 1999 року поставок російської електроенергії в Україну не було. За його словами, за паралельної роботи двох енергосистем, Україна постачала електроенергію на Північний Кавказ і натомість одержувала таку саму кількість російської електроенергії. А з кінця листопада енергосистеми взагалі працюють окремо, причому їх розділено суворо по кордонах держав. Тому перш ніж робити заяви, Віктору Калюжному варто було б проконсультуватися в центральному диспетчерському управлінні ЕЭС Росії. Із інтерв'ю його головного диспетчера Олександра Бондаренка агентству «Інтерфакс» випливає, що таки —так, до України «жодних поставок електроенергії не здійснюється». Найвірогідніше причини «ГАЗавату» в іншому. Проблеми з газом сьогодні є і в самій Росії. За словами того таки Калюжного, «енергетики, фактично, проморгали початок зими». І оскільки частка газу, що спалюється на електростанціях сягає вже 68%, замість бажаних 20%, то цей газ десь треба брати. «Газпром», як відомо, більше зацікавлений в його експорті, ніж у внутрішніх поставках без сподівання на оплату. Недарма В. Калюжний закликав «Газпром» і Туркменію вирішити суперечку щодо транзиту туркменського газу через територію Росії, що дасть змогу одержати для внутрішнього російського ринку додатково 20 млрд. кубометрів газу на рік. З цієї самої «експортної» причини «Газпром» зацікавлений у скороченні обсягів продажу газу Україні, щоб збільшити його пропозицію заможнішим західним клієнтам. Доречно було б сказати, Україні російський газ, на відміну від західних країн, коштує 80 доларів за тисячу кубометрів, тоді як Франція —більш віддалений російський клієнт – одержує його в середньому по 50 доларів. Таким чином, як ми вже не раз писали, Україна щороку переплачує Росії 2,5 млрд. доларів США. Цікаво, під час нинішніх переговорів це обсудять? Вважають, що заборгованість України перед «Газпромом» становить приблизно 500 млн. доларів, адже фактично ми переплатили набагато більше. Чергове нагнітання ситуації може бути пов'язано з відмовою України передати в оплату боргу за газ більш як 200 об'єктів. Пред'явлений «Газпромом» список включає газо-, нафто- і аміакопроводи. Чи не жирно з точки зору банальної логіки?

Дивує й сам тон висловлених претензій. Особливо коли врахувати, що напередодні Росія щосили сурмила про плани будівництва нових нафто- і газопроводів в обхід України. Напевно, цю піарну акцію й затівали, щоб ми стали поступливішими, оскільки Росія вже вісім років (поки що безрезультатно!) мріє дістати наші нафто- і газотранспортні магістралі, а також сотню-дві привабливих підприємств.

Сергій ЛАВРЕНЮК,
Людмила МЕНЖУЛІНА.

✔ Фотофакт

Новий український пістолет «Хортиця» виробництва запорізького підприємства «Радіоприлад». Протягом 2—3 місяців зброя пройде державні випробування і отримає ліцензію, після чого можна буде розпочати його серійне виробництво. Вже є замовлення на нові пістолети не лише з України, а й з Молдови і Казахстану.

Фото УНІАН.

Борги потребують законів

Мабуть, не тільки ми запитуємо себе: чому такі країни, як Японія, Китай, Південна Корея, навіть зруйнована війною Німеччина, завдяки зовнішнім кредитам піднялися до рівня розвинених країн, а Україна, яка нещодавно мала високотехнологічний науковий і виробничий потенціал, запозичивши кошти, опинилася перед загрозою дефолту.

Маємо визнати: стратегія запозичень та їх використання не завжди відповідає завданням реформування та розвитку економіки України. Окрім того, через відсутність ефективного контролю за використанням коштів та вчасним поверненням, усі запозичення з часом держава вимушена погашати за рахунок бюджетних коштів.

Динаміка державного боргу

Формування державного боргу — похідна економічної політики, втілюваної державою. За об'єктивними економічними законами, **внутрішній та зовнішній державний борг** поступово трансформується в основи життєдіяльності нашої держави і впливає на добробут нашого суспільства і можливості економіки.

Обсяг внутрішнього державного боргу 1 січня 1997 року становив 3,715 млрд. грн. Протягом 1997 року борг зріс майже на 6,5 млрд. грн. Ці події відбувалися на тлі активного здійснення Мінфіном операцій з облігаціями внутрішньої державної позики. **Протягом 1998 року внутрішній борг зріс ще на 3,25 млрд. грн. Не змінилася ситуація і в поточному році: з 1 січня по 1 серпня внутрішній борг зріс на 198 млн. грн. Нині борг становить уже 13, 6 млрд. грн.** А ще треба врахувати, що відповідно до Закону України "Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України" держава гарантує повернення заощаджень у сумі **132 млрд. грн.**

А тепер зупинимося на проблемах зовнішнього боргу, в нагромадженні якого можна виокремити **три етапи.**

Перший (1992 — 1993 роки) — характеризується майже хаотичним утворенням державного зовнішнього боргу. Впродовж цього періоду під державні гарантії було залучено іноземних (товарних) кредитів на суму близько 1 млрд. дол. США, з яких було погашено лише 105 млн. І протягом 1993 року державний зовнішній борг зріс з 396 млн. дол. США до 3,6 млрд. дол. США, в тому числі на 2,7 млрд. дол. США — за рахунок врегулювання простроченої заборгованості перед Російською Федерацією.

Другий етап (1994 — 1996 роки) характеризується значним зростанням боргу, пов'язаним з початком освоєння ресурсів від міжнародних фінансових організацій і врегулюванням прострочених боргових зобов'язань України перед Росією (у тому числі перед РАТ "Газпром"), Туркменистаном та Молдовою.

Ужиті в 1995 році урядом заходи з врегулювання зовнішніх прострочених боргових зобов'язань, можна охарактеризувати як позитивні. 20 березня була укладена міжурядова угода про реструктуризацію заборгованості України за державними кредитами, наданими РФ у 1993 році. За умовами цієї угоди протягом 1995 — 1996 рр. відбувалася сплата лише відсотків за кредит. Термін погашення цього кредиту починався в 1997 році. Це дозволило поліпшити структуру заборгованості за держкредитами від РФ за рахунок продовження термінів їх повернення і встановлення тривалішого пільгового періоду: погасити частину реструктуризованої заборгованості у розмірі 1,06 млрд. дол. США планувалося протягом 1998 — 2007 років.

Упродовж другого етапу загальна сума зовнішніх боргів досягла 8,8 млрд. дол. США, зокрема, зросла на 860 млн. дол. США за іноземні кредити під державні гарантії.

Третій етап (з 1997 р.) характеризується початком залучення коштів із зовнішніх ринків капіталу на ринкових засадах.

У серпні 1997 року Україна вперше отримала комерційну позику, що була організована компанією Nomura International, — 397 млн. дол. США. Водночас залучення коштів з боку міжнародних фінансових організацій для фінансування дефіциту державного бюджету становило лише 311 млн. дол. США, або 33 відсотки від запланованих 1,145 млрд. дол. США.

Залишилися неотриманими позики Світового банку на суму 650 млн. дол. США на структурну перебудову сільського господарства, вугільної промисловості, державного та фінансового сектора, позика Ексімбанку Японії на суму 35 млн. дол. США та позика Європейського співтовариства на суму 100 млн. екю.

Сума зовнішніх надходжень того року становить близько 807 млн. дол. США, або 64 відсотки проти 1,263 млн. дол. США, передбачених державним бюджетом.

Зменшення надходження коштів з боку міжнародних фінансових організацій полягало **в гальмуванні Україною заходів щодо докорінного реформування економіки.** А тому в лютому 1998 року було припинено фінансування програми МВФ за рахунок позики "Стенд-бай".

Однак економічна ситуація потребувала пошуку зовнішніх джерел для розв'язання нагальних внутрішніх проблем. І в першій половині 1998 року для фінансування дефіциту державного бюджету України було залучено на комерційних засадах 1,1 млрд. дол. США із зовнішніх ринків капіталу.

Окремої уваги заслуговує проблема розрахунків з Російською Федерацією. Починаючи з 1 січня 1998 року, погашення державного боргу України перед Російською Федерацією здійснюється шляхом заліку плати за використання Чорноморським флотом Російської Федерації відповідної інфраструктури на території України, а також відшкодування екологічних збитків, пов'язаних з перебуванням Чорноморського флоту Російської Федерації на території України. **Тобто, починаючи з 1998 року, Україна не здійснює прямих платежів на користь Російської Федерації з обслуговування та погашення державного боргу, що відповідно покращує показники бюджетного навантаження на державний бюджет та обслуговування боргу.** Отже, близько 17 відсотків поточного державного зовнішнього боргу України (саме така частка боргу перед Російською Федерацією) не підлягає погашенню та обслуговуванню грошовими коштами.

Отже, зовнішня заборгованість України нині перевищує 12,5 млрд. дол. США. Лише цього року вона зросла майже на 1 млрд. дол. США, зокрема, заборгованість за кредитними лініями, що залучено під державні гарантії, становить близько 1 млрд. дол. США.

Проблема державних гарантій

Як відомо, законопроектом про держбюджет наступного року в рахунок погашення та обслуговування державного зовнішнього боргу передбачено виплатити понад 2,1 млрд. дол. США. І хоча 66,7 відсотка цієї суми планується сплатити із зовнішніх надходжень, на тлі реально обмежених можливостей залучення коштів із зовнішніх джерел **пікове навантаження платежів за державним зовнішнім боргом у 2000 році привертає особливу увагу.** Ця ситуація здебільшого зумовлена такими чинниками:

переоформлення в 1994 — 1995 роках на державну заборгованості за газ, що постачався з Росії (РАТ "Газпром") та Туркменистану;

існування впродовж останніх років значного дефіциту державного бюджету, тобто перевищення видатків держави над її доходами;

залученням підприємствами значного обсягу іноземних експортних кредитів, гарантованих державою.

Тоді як два основних чинники зростання зовнішнього державного боргу — гарантії фінансування постачання газу та значний дефіцит державного бюджету — практично усунуті, практика надання державних гарантій за іноземними кредитами майже не змінилася і потребує окремої розмови.

Сьогодні до розподілу цих кредитних коштів мають відношення 10 різноманітних організацій та відомств. Рішення приймають спільно, а відповідального за неповернення кредитів немає. Відтак, у 1999 році на виконання державних гарантійних зобов'язань за рахунок коштів державного бюджету було сплачено близько 225 млн. дол. США, тоді як підприємствами сплачено не більш як 5 відсотків цієї суми.

Кабінет Міністрів України передбачив низку заходів з відшкодування витрат державного бюджету, щоб виконати урядові гарантії. Це стягнення заборгованості боржників їхнім майном. Але проблема полягає в тому, що **сума заборгованості, як правило, набагато перевищує суму ліквідних активів позичальника. Через це витрати бюджету в гарантійних випадках не відшкодовуються.**

На нашу думку, розв'язати цю проблему можна, надавши іноземним кредиторам державні гарантії під контргарантії українських комерційних банків. Тоді банки замкнуть на собі ризик субкредитування підприємств. Це не тільки зробить ринок кредитів прозорим і сталим, але й дозволить уникнути кризових ситуацій.

Проте головна причина негараздів у цій сфері —відсутність **законодавчо визначених механізмів і умов надання державних гарантій під іноземні експортні кредити.**

Дефолт? Ні !

Необхідно визнати: **некерований розвиток подій обумовив появу несприятливих умов запозичення коштів із зовнішніх ринків капіталу,** в тому числі до зменшення частки залучення коштів міжнародних фінансових організацій. Звідси — слабкий і несталий внутрішній ринок капіталу і **реальні контури боргової кризи в Україні.** Витоки її — у слабкому законодавчому та нормативному полі, неоптимальній організаційній структурі управління державним боргом; у неузгодженості політики державних запозичень з фіскальною і монетарною політикою; у фіскальній політиці щодо регулювання бюджетного дефіциту та управління державним боргом, у майже повній відсутності аналізу використання залучених коштів.

Викладені нами висновки і аналіз ситуації, що склалася, на перший погляд, свідчать про наявність усіх передумов і підстав для оголошення неплатоспроможності України, тобто дефолту. Але, враховуючи залежність України від зовнішнього фінансування, пов'язану із значним дефіцитом платіжного балансу та залежність реального сектора економіки від імпортованих товарів, ми переконані: **проголошення дефолту було б великою помилкою і мало б катастрофічні наслідки для України.** Які? Ось лише деякі з імовірних.

1. Негайні:

✔ пред'явлення кредиторами вимог достроково погасити кредити на суму близько 3 млрд. дол. США;

✔ припинення позик міжнародних фінансових організацій, інших офіційних кредиторів та донорів;

✔ судові справи та арешт закордонної державної власності, включаючи закордонні активи Національного банку України;

2. Тривалі:

✔ зменшення обсягів іноземних інвестицій в економіку України;

✔ неможливість здійснювати зовнішні запозичення;

✔ зменшення обсягів зовнішньої торгівлі.

Отож **оголошення дефолту як можливості погашення боргу позбавлено економічного сенсу,** оскільки тимчасове полегшення боргового тягаря не принесе макроекономічної стабілізації та економічного зростання, а навпаки — спричинить падіння виробництва.

Падіння виробництва та скорочення обсягів зовнішньої торгівлі ведуть до втрат ринків збуту продукції, місця в міжнародному розподілі праці. Відтак, зросте безробіття та значно зменшаться надходження до бюджету, що на невизначений термін відтягне процес структурних перетворень в економіці України. Тобто **короткострокове полегшення боргової ситуації спричинить довготривале падіння економіки.**

Що робити?

Законодавче регулювання форм і методів управління державним боргом є, на нашу думку, одним з найважливіших аспектів реформування фінансового сектора економіки України. Розв'язати цю проблему покликаний **законопроект "Про державний борг України",** внесений нами на розгляд Верховної Ради України. Він концептуально **об'єднує весь комплекс норм щодо регулювання порядку утворення, погашення, обслуговування та управління внутрішнім та зовнішнім державним боргом.** Крім цього, визначається **правовий механізм взаємозв'язку управління боргом, надання урядом України державних гарантій та визначення уповноваженого органу Кабінету Міністрів щодо обслуговування державного боргу, фіскальної та монетарної політики, зовнішньоекономічної стратегії держави.**

Пропонується також встановити механізм **управління державним боргом та контролю за утриманням його в економічно безпечних розмірах, забезпечити прозорість боргового обліку та звітності.**

Законопроектом визначається **щорічне визначення Верховною Радою України лімітів державних запозичень, розміру державного боргу та державних гарантій,** що дасть можливість забезпечити зважену політику уряду України у сфері позичок.

Це сприятиме стабілізації фінансової системи України та зменшенню фінансової залежності країни від зовнішніх чинників.

Богдан ГУБСЬКИЙ,
Валерій АЛЬОШИН,
В'ячеслав СОКЕРЧАК,
Анатолій СТАНКОВ,
народні депутати України.

Розвиток парламентаризму — безповоротний

Поділ влади — це механізм взаємодії гілок влади

Парламенти і парламентаризм стали невід'ємним чинником політичної системи більшості країн світу. До основних завдань парламентаріїв належить насамперед законотворчість, а також здійснення деяких інших функцій державної ваги: бюджетно-фінансової, контрольної, установчої. Сучасні парламенти, утворювані на засадах основного парламентського принципу — повноправного народного представництва, налічують уже понад 200 років власної історії. Під парламентаризмом зазвичай розуміють таку систему організації і функціонування верховної державної влади, яка характеризується поділом «гілок влади» (законодавчої, виконавчої, судової) та провідним становищем представницького органу в управлінні державою. Окрім того, до парламентаризму слід віднести відповідні теоретичні розробки та практичну діяльність.

Верховна Рада відповідно до Конституції України є єдиним виразником суверенної волі народу, єдиним законодавчим органом держави. Представницький і законодавчий органи України розвиваються в дусі традицій і закономірностей цивілізованих країн. В них сьогодні поступово відбувається еволюція політичної системи, пов'язана з парламентаризмом. Роль парламентів істотно трансформується з огляду на загальну демократизацію суспільних відносин. Парламенти об'єктивно є чинником стабільності й суспільного прогресу. Тенденція до сприйняття таких цінностей характерна і для українського суспільства, зокрема і Верховної Ради. Українське поняття парламенту в основних рисах віддзеркалює елементи європейської конституційно-правової спадщини.

Верховна Рада України відіграла величезну роль у справі становлення й розвитку сучасної української державності. Вона полягає передусім у законотворенні, створенні єдиних правил співжиття для всіх, що є основною функцією. За десять років діяльності парламенту видано більш як тисячу законів. Загалом визначено правові основи суспільно-політичного й соціально-економічного розвитку. Етапними і для країни, і для самого парламенту стали Декларація про державний суверенітет України, Акт проголошення незалежності України, нарешті, нова Конституція. В чинній Конституції України поняття парламенту органічно пов'язане з фундаментальними засадами демократичної правової держави (ст. 1), народного суверенітету (ст. 5), поділу державної влади на законодавчу, виконавчу і судову (ст. 6), верховенства права, найвищої юридичної сили Конституції України (ст. 8), невідчужуваності та непорушності прав і свобод людини (розділ II).

У діяльності Верховної Ради досить важливою є робота із прийняття закону про державний бюджет. Укладачі парламентського видання, присвяченого бюджетним проблемам, правильно підкреслили: «Оскільки державний бюджет будь-якої країни визначає роль і склад державного сектора економіки, він багато важить у віддзеркалюванні пріоритетів влади». Але становлення бюджетної системи незалежної України іде важко. Нюанси бюджетної політики з часом змінювалися. Для Верховної Ради 12-го скликання пріоритетним було питання відокремлення бюджету України від союзного бюджету. Затим першочергового значення набув пошук оптимальної моделі бюджету. На шляху до цього є чимало перешкод, найголовнішою з яких слід вважати визначення співвідношення виробничих та соціальних затрат.

Відомо, що за принципом переважання тих чи інших затрат стоять конкретні політичні сили. Зокрема, представники деяких з них намагаються збільшити соціальні витрати, часто-густо не рахуючись з реальними можливостями. В роботі над прийняттям бюджету обов'язково слід пам'ятати дві речі. По-перше, бюджет складається з доходів, мобілізованих державою через сукупність податків та зборів, і з розподілу цих доходів через видатки на різні потреби. По-друге, бюджет обов'язково є компромісом між прихильниками поміркованих та занадто радикальних принципів соціальних затрат. Тож нагальним завданням ВР є конкретний розрахунок державного капіталу, урівноваження затратних категорій. Однією з головних проблем також є забезпечення того, щоб кошти справді використовувалися відповідно до закону про бюджет. В цьому велику роль має відігравати Рахункова палата.

У перехідних суспільствах, яким є й сучасна Україна, велику роль відіграє виборче законодавство як дійовий інструмент формування демократії та демократичних інститутів. Саме в ньому проявляється істинний характер і суть демократії як громадської форми політичної свободи, а також правової держави з верховенством народовладдя. Систему комплексного інституту виборчого законодавства про вибори народних депутатів України складають чотири групи законодавчих актів: Конституція України, виборчий закон, нормативно-правові акти конституційного законодавства, галузеві нормативно-правові акти конституційного законодавства. Чинне виборче законодавство загалом забезпечило ефективне проведення виборчої кампанії 1998 року.

Одночасно вибори 1998 року висвітлили низку проблем, пов'язаних із становленням політичної демократії в Україні, у тому числі й підходів до організаційно-правових форм реалізації прямого народовладдя шляхом виборів. Так, сучасна організація демократичного виборчого процесу потребує закріплення нового статусу системи виборчих комісій. На думку голови ЦВК М. Рябця, виборчі комісії мають працювати на постійній основі, також необхідно вдосконалити визначення їх правового статусу. Зокрема, розширити компетенцію, щоб створити справді реальний механізм впливу вищого виборчого органу на забезпечення виборчого процесу.

Потребує вдосконалення і Закон України «Про вибори народних депутатів України», декілька статей якого Конституційний Суд України визнав неконституційними. Це саме можна сказати і про правове регулювання процедури висування кандидатів у депутати, реєстрацію кандидатів, проведення передвиборної агітації, механізм визначення результатів голосування та підсумків виборів, визнання виборів недійсними. Особливої уваги заслуговує удосконалення механізму судового захисту виборчих прав громадян та оскарження порушень виборчого законодавства України.

Останнім часом набуває поширення ідея скасування чотиривідсоткового бар'єра як дискримінаційного щодо громадян, які віддали свої голоси за партії, що не подолали вказаного рубежу. На наш погляд, реалізація цієї ідеї приведе до гальмування процесу структуризації парламенту, який і так відбувається вельми повільно.

Важко переоцінити ту роль, яку відіграє ВР у реалізації принципу поділу влади. Цей принцип важливий з теоретичної і з практичної точок зору. Його слід розуміти передовсім як принцип розподілу праці зі здійснення різних функцій єдиної за своєю природою державної влади. Поділ влади — це механізм взаємодії гілок влади. У реальному житті сучасної України він передусім полягає у відмові від одновладного правління, яке за радянських часів формалізувалося в ідеї «повновладдя рад». Саме парламент як законодавчий орган великою мірою забезпечує реалізацію цього принципу. Ми також вважаємо, що принцип поділу влад має підкреслювати однопорядковість і рівноцінність гілок влади. А тому досить обережно слід ставитися до тверджень про «примат» якоїсь гілки влади, які сьогодні набувають популярності. Коли не зовсім чітко визначати й розмежовувати функції й повноваження владних структур, це може деякою мірою активізувати процес їх протистояння.

Варто особливо підкреслити, що розподіл влади без належних зусиль із реалізації наданих прав кожної з гілок влади ще не забезпечує ефективного функціонування механізму управління державою. А реалізація принципу пов'язана з багатьма складними проблемами. Досить непросте питання про участь ВР у подальшій долі вже прийнятого закону, що прямо зачіпає характер контрольних повноважень парламенту, про які вже йшлося. Можемо констатувати, що реалізація законів залишає бажати кращого. А це, до речі, призводить і до проблеми реалізації принципу верховенства закону, який і полягає в послідовному та неупередженому запровадженні в життя нормативних актів.

Необхідно враховувати й ту обставину, що стосунки гілок влади не можуть бути безконфліктні. Скоріше навпаки — конфлікт є (і має бути) наслідком активної роботи кожної із сторін. Головною проблемою для ВР тут має стати створення належних правових умов для недопущення того, щоб конфлікт переростав в кризову ситуацію.

Зокрема, вищеназване стосується і проблеми, пов'язаної з конституційним правом президентського вето, яке, до речі, останнім часом застосовується дедалі частіше. Питання вето доволі складне і не може трактуватись однозначно. Практика цивілізованих країн стверджує, що його часте застосування спостерігається тільки в часи істотного загострення відносин між Президентом і парламентом. Це свідчить, з одного боку, про прорахунки у законотворчому процесі, а з другого — про деяке ущемлення законодавчих функцій парламенту. Тут також необхідно враховувати, по-перше, що Президент поєднаний з виконавчою владою функціонально, а не структурно; по-друге, вето є правом Президента як глави держави, а не як суб'єкта, функціонально поєднаного з виконавчою владою. Для виправлення становища речей пропоновано кілька заходів. Найбільш очевидний полягає в потребі поліпшення законотворчої роботи, зокрема, долучення до неї фахівців і науковців. У цьому ракурсі право президентського вето може й повинне розглядатись як стадія законотворчого процесу.

Окрім того, слід зазначити, що загальноприйнятий поділ гілок влади (на законодавчу, виконавчу і судову) неповний. Адже при цьому не ясно, до якої гілки влади належать, наприклад, прокуратура, ЦВК. У Білорусі ці органи віднесено до четвертої — контрольної влади. Отже, доктрину поділу влади не слід ні переоцінювати, ні недооцінювати. Її слід сприймати як загальний принцип, а не жорсткий регулятор здійснення державної влади. Законотворча діяльність українського парламенту, як уже підкреслювалося, не позбавлена окремих недоліків. Нижче систематизуємо деякі з них і надамо конкретні пропозиції для поліпшення стану речей.

Передусім необхідно зазначити, що не завжди на належному рівні якість прийнятих законів, а також загалом не з'ясовані принципи черговості суспільних відносин, що мають регулюватися законом. Закони мають бути спрямовані на розв'язання найболючіших проблем, тож великої ваги набуває визначення комплексу пріоритетних напрямів законотворчості. В Україні й досі немає загальнодержавної стратегії системи законодавства. Левова частка законів, прийнятих Верховною Радою, — це доповнення і зміни до чинних законів та закони про ратифікацію міжнародних договорів. У середовищі парламентаріїв та науковців обговорюється декілька пропозицій із виправлення становища. Зокрема, давно назріла потреба у прийнятті законів України «Про закони і законодавчу діяльність» та «Про нормативні акти». Залишається актуальною проблема приведення у відповідність з Конституцією деяких законів та інших нормативних актів. Як приклад можемо назвати потребу законодавчого регулювання діяльності політичних партій, профспілок. Немає законів про соціальне партнерство, проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій. Назріла потреба у здійсненні системного нормативного врегулювання сфери оподаткування шляхом прийняття Податкового кодексу України. Нагальне й питання прийняття нової Концепції судово-правової реформи. Зокрема, законодавчо не втілено конституційний принцип суду присяжних.

Слід вирізнити і питання депутатської недоторканності, яке, безперечно, потребує удосконалення. Зокрема, не є оптимальним механізм надання згоди ВР на притягнення народного депутата до кримінальної відповідальності. Він суперечить ст. 24 Конституції, де підтверджено рівність усіх громадян перед законом, а також кримінально-процесуальним законодавством. Набуває дедалі більшого поширення точка зору, що народний депутат беззаперечно мусить мати особливий імунітет, але лише на період проведення пленарних засідань, а під час затримання на місці скоєння злочину такий імунітет має припинятись.

Також доволі складна проблема скасування смертної кари. Розв'язуючи її, парламентарії зазнають впливу двох різновекторних обставин: з одного боку, тиску Ради Європи, а з другого — наявної криміногенної ситуації. Більшість законодавців виступає проти перегляду відповідних статей Кримінального кодексу і запровадження мораторію на виконання смертної кари.

Окрім законодавчої, Верховній Раді властиві ще три функції: представницька, установча і контрольна. Отримуючи на виборах «представницький мандат», депутати мають виражати суспільні інтереси, перетворюючи їх у закони. Це об'єктивно потребує від парламентаріїв діяти в напрямі пріоритетності загальних інтересів. Отже, Верховна Рада покликана, з одного боку, забезпечити врахування різних політичних позицій, а з другого — досягти шляхом голосування реалізації загальної волі, політичної єдності народу України. Конституція є актом установчої влади. Акти законодавця мають слугувати досягненню легітимної мети та загального добробуту в суспільстві. А засоби, обрані для досягнення цієї мети, мають бути раціональними. За будь-яких обставин дії законодавця не можуть бути необгрунтованими та грунтуватися на політичних пристрастях.

У Верховної Ради зовсім небагато контрольних повноважень. Це є однією з причин невиконання законів, безвідповідальності у діяльності урядових структур тощо. Для вдосконалення стану справ висловлюються пропозиції внести доповнення до ст. 87 Конституції, яке надавало б Верховній Раді можливість розглядати питання не лише про відповідальність Кабінету Міністрів, а і його окремих членів. Це, на думку авторів, сприятиме підвищенню відповідальності уряду та окремих його членів за результати їх діяльності не лише перед Президентом, а й перед Верховною Радою, отже, і перед народом, який вона представляє. Ми загалом підтримуємо цю пропозицію, що потрібно удосконалити контрольні функції парламенту. Передусім — контроль за дотриманням чинного законодавства. Але при цьому слід пам'ятати, що суть контрольної функції парламенту полягає не в розслідуванні окремих випадків зловживань, афер та злочинів, а у вивченні практики застосування законів. Конкретні вияви невиконання або неналежного виконання законодавчих положень мають бути першочергово враховані у вдосконаленому законодавстві.

Подальшого вдосконалення потребує структура Верховної Ради. Адже система її комітетів, які виконують надзвичайно важливу роль у здійсненні законотворчого процесу, неоптимальна. Адже серед 24 комітетів Верховної Ради аж чотири пов'язані з правовими питаннями, два — з економічними тощо. Вони часто дублюють один одного, що не на користь справі. Саме ВР відповідно до Конституції (ст. 89) має право затверджувати перелік цих комітетів як надзвичайно важливих суб'єктів законотворчого процесу. Не зовсім чітко визначено і статус комітетів. Деякі з положень Закону «Про постійні комісії Верховної Ради України» від 8 червня 1995 р. не можна вважати такими, що відповідають нормам Конституції. Зокрема, це стосується права законодавчої ініціативи. Треба здійснити ці заходи, які підвищили б ефективність політичної структурованості. Зокрема, слід унормувати статус парламентської опозиції, прийнявши закон або внісши відповідні зміни до Регламенту.

Доволі складна проблема запровадження двопалатного парламенту (бікамералізму). Беззаперечно, в ідеї такої структурної перебудови є чимало раціональних зерен. Вона має стати предметом поглибленого дослідження. Втім, на нашу думку, сьогодні немає підстав переводити питання двопалатного парламенту в практичну площину, на розгляд сесії. Це могло б спровокувати новий парламентський конфлікт, на які й так багата Верховна Рада, а також деякою мірою послабити увагу до нагальних проблем законотворення.

У роботі Верховної Ради у цілому й окремих народних депутатів однією з найважливіших є проблема відкритості, прозорості влади. А в її розрізі, зокрема, взаємозв'язків народних депутатів і виборців. Громадяни зацікавлені у володінні інформацією про діяльність влади, що є їх конституційним правом. Виборці мають право знати, як виконує свої обіцянки і їхні доручення обранець-депутат. Депутат мусить якнайчастіше зустрічатись з виборцями. На таких зустрічах, як правило, порушується весь спектр проблем, що хвилюють людей. Більшість із них, як свідчить практика, стосується місцевих справ і є виявом неефективної діяльності місцевої влади. Тож у діяльності народного депутата досить важливе питання взаємовідносин з органами місцевого самоуправління, депутатами місцевого рівня. Цікавим, на наш погляд, є досвід роботи депутатської приймальні, депутатського вісника на телебаченні, набутий у виборчому окрузі № 175.

Наостанок хотілося б підкреслити, що Україна рухається шляхом демократичних реформ, а Верховна Рада відіграє в цьому процесі важливу роль. Водночас перед парламентом — чимало перешкод. Успіхи українського парламентаризму тьмяніють на тлі економічної кризи, яка ніяк не сприяє підвищенню авторитету всіх гілок влади. Надто часто політичні пристрасті та інтереси призводили до непродуктивних втрат часу і недостатньо обгрунтованих рішень. Все-таки розвиток України на засадах парламентаризму безповоротний. Ефективність подальшої роботи Верховної Ради багато в чому залежатиме від злагоди в суспільстві, пом'якшення політичного протистояння, а отже, і надмірної політизованості в роботі народних депутатів.

Олександр БАНДУРКА,
доктор юридичних наук,
народний депутат України;
Юрій ДРЕВАЛЬ,
кандидат історичних наук

У номер

✓ Луцьк – Миколаїв

У найми на чужину

Майже 200 безробітних волинян за сприяння обласного Центру зайнятості цього року подалися на заробітки за кордон. Поїхали переважно юнаки 20 — 25 років, які сьогодні працюють на будівельних майданчиках Чехії. З нею Україна має відповідні домовленості про працевлаштування своїх громадян.

Утім, кількість волинян, які заробляють шматок хліба на чужині, за неофіційними даними, майже вдесятеро більша.

Скориставшись послугами нелегальних посередників, які працюють без ліцензій та угод із закордонними роботодавцями, вони, так нічого і не заробивши, частенько повертаються додому зі штампом у паспорті про депортацію.

Нині в обласному Центрі зайнятості зареєстровано ще 40 тисяч волинян, які бажають отримати легальну роботу за кордоном.

* * *

Дедалі зростає рівень безробіття й на Миколаївщині. У пошуках роботи близько 64,5 тисячі осіб. Це на 6 тисяч більше, ніж було на цей час торік. Вивільнення зі сфери зайнятості одних не компенсується підвищенням ефективності праці других, тобто тих, хто залишився.

✓ Вінниця

Троє сонечок у хату

Приємних клопотів завдала вінничанка Світлана Гора працівникам пологового відділення обллікарні імені М. Пирогова: жінка народила троє дівчаток.

Тепер у сім'ї семеро(!) дітей — два хлопчики і п'ятеро дівчаток. Їхні батьки, а також бабуся Валентина Березова, працюють в одній організації «Вінницяліфт». Чи зможе її керівництво допомогти «невеличкій» сімейці з поліпшенням житлових умов? У двокімнатній квартирі тепер буде тіснувато...

✓ Житомир

Посміхатимуться «по-голлівудськи»

В обласному стоматологічному медичному об'єднанні вперше на Житомирщині проведено операцію вживлення імплантанта в кісткову тканину щелепи з метою подальшого протезування зубів. Це ще на крок наблизило область до створення ортопедично-імплантологічного центру. Застосування новітніх методів протезування вкрай потребує населення області, яке постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи.

✓ Луганськ

Кожній сім'ї — лікаря

Амбулаторія сімейного лікаря розпочала роботу в селі Нижня Дуванка Сватівського району. Ще десять закладів такого типу буде відкрито в області згідно з розрахованою до 2010 року програмою «Сімейний лікар». Згадана програма передбачає й відповідну підготовку кадрів. Перший крок уже зроблено: в Луганському медичному університеті відбувся випуск сімейних лікарів. Спеціальну підготовку пройшли 11 фахівців.

✓ Фотофакт

Фермерське господарство «Громада», що діє в Кобеляцькому районі Полтавської області, — одне з кращих. На знімку: триває обмолот проса. Робітниці Маргарити Стрельник допомагають механізатори Владислав Олійник та Віктор Бажан.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Квіти на асфальті

Державна політика – за принципом цинічної недостатності?

Обережно — діти!

(Початок на 1-й стор.).

Державна політика щодо дитинства, схоже, будується за принципом цинічної недостатності. Так, соціальна допомога на дитину до 16 років становить 6 грн. 70 коп. Ці мізерні виплати, передбачені законом про допомогу сім'ям з дітьми, затримують на роки...

Діти нині — велика розкіш, що потребує чималих фінансових витрат. Дев'ять місяців вагітності рідко бувають безплатні. Майбутня мама змушена розплачуватися за недостатнє харчування, стресові життєві ситуації, «чорнобильське» дитинство, купуючи дорогі медичні препарати. Пологи з благополучним результатом теж акції не з дешевих — від 100 до 300 доларів, залежно від клініки та кваліфікації лікаря. «Придане» дитині на перший час оцінюється сумою, еквівалентною 100 у. о. Щоправда, держава живе учорашнім днем і сплачує породіллям «підйомні» розміром 35 гривень, а особливо слухняним, які вчасно зафіксували свою вагітність у жіночій консультації, — доплачують ще 18 грн. З кожним місяцем життя потреби дитини у харчуванні та одягу зростають, а місячна допомога з материнства протягом трьох років залишається на рівні 16 грн. 60 коп. Для порівняння, літровий пакет звичайного молока нині коштує 1 грн. 15 коп., а пачка памперсів — 20 грн...

В ідеалі, пробувши з мамою до трьох років, дитина йде до дитячого садка. Сьогодні практично відійшли в минуле дошкільні установи з ясельними групами. Тому батькам доводиться або самим сидіти вдома до дитсадківського віку дитини, або наймати няню. Найоптимальніший — другий варіант, бо бабуся — безплатна робоча сила, яка до того ж любить свого онука. Гувернантка за нинішніми розцінками для сімей середнього достатку — теж вигідне вирішення дитячого питання. У зв'язку з безробіттям, що зростає, ціни на «бебісістерів» упали з традиційних 100 доларів до 100, а то й 50 грн., залежно від обсягу робіт та віку малюка.

Щоб здати дитину на виховання дитсадківському колективу, теж потрібні гроші. Наприклад, муніципальні садочки столиці, що їх фінансує міськрада, беруть на місяць за харчування в середньому 40—50 грн. Плату «за додаткові освітні моменти» (іноземна мова, малювання, ритміка тощо) беруть окремо.

І далі так само. Школа, інститут... Освіта в нашій країні давно вже не безплатна. За все треба платити — офіційно чи неофіційно. А це вже проблеми тільки батьків.

Ольга ВІТЕР.
Фото ДІНАУ.

Розійшлись, як у морі кораблі...

Розлучення здебільшого припадають на молоді подружжя з тривалістю шлюбу до чотирьох років

Цифри — річ уперта

Вони вийшли із загсу одночасно — молоді, елегантні й... засмучені. Вона круто, мовчки й не озираючись, звернула наліво, заспішила майже підбігцем. Він гукнув услід:

— Тетяно! Танюшо, зачекай! Поїдемо разом!

Постояв ще якусь мить розгублено, потім пірнув у «дев'ятку». Посигналив. Вона не зреагувала...

— Розійшлись, як у морі кораблі. — Це мовив, спостерігаючи сцену, дідусь, що сидів навпроти на лавочці. — А рік чи два тому виходили із цих самих дверей, гадаю, зовсім іншими — усміхненими й щасливими...

Завідувачка відділу демографічної статистики Миколаївського облуправління статистики Людмила Марєєва змальовує тенденції, що спостерігаються в шлюбних стосунках мешканців регіону. Засмучуючись при цьому тим, що кількість шлюбів та розлучень уже тривалий час майже однакова. Частота розлучень практично не змінюється в області з 1976 року. Тоді було 4,2 випадку на 1000 чоловік населення, нині — 4,3; найвищий рівень зафіксовано в 1993 році — 5,1. А коефіцієнт шлюбності в розрахунку на ті самі 1000 жителів — 4,9. До кінця року він, напевне, трішки зросте (торік становив 6,4). Та все-таки... Цього року зареєстровано (за дев'ять місяців) 6 тисяч шлюбів, а 4 тисячі сімей розпалося. А були ж часи, коли коефіцієнти шлюбності й розлучень різнилися втричі і навіть у більше разів — на користь першого.

Чому наблизилися до критичної межі?

— На те мають давати відповіді, очевидно, соціологи й відповідні урядові структури, — каже Людмила Андріївна. — Та не секрет, що шлюбність і розлучення великою мірою пов'язані з рівнем соціально-економічних умов життя, становищем жінок у суспільстві, охороною материнства й дитинства. А все це у нас ще й як кульгає... Є й інші причини.

А ще у відділі демографії статистики поділилися іншими вельми цікавими спостереженнями.

До 90-х років у жінок максимальна шлюбність припадала на вік 20—24 роки. А з початку 90-х років найбільша частота одружень жінок припадає на вікову групу 16—19 років. Торік неповнолітні жінки становили 10 відсотків.

Розлучення здебільшого припадають на молоді подружжя з тривалістю шлюбу до чотирьох років. Загальний показник розлучень у містах становить 4,8 випадку на 1000 чоловік населення, а в селах — тільки 1,9.

І наостанок: за дев'ять місяців нинішнього року в області чисельність населення скоротилася майже на 8 тисяч чоловік...

Як мовиться, думайте самі, вирішуйте самі...

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Стало менше, але краще

У Рівному нині садочків на чверть менше, ніж було раніше. Як розповіла методист міського відділу освіти Олена Панасенко, дошкільні заклади закривають через нестачу контингенту: багато батьків, не маючи роботи, не в змозі заплатити хоча б якусь частку за виховання дитини. На щастя, не всі у такому становищі.

Садочки працюють. І їх трудові колективи не просто ходять на роботу, а проявляють максимум творчості та кмітливості, аби малеча виростала здоровою і щасливою. Не може держава повністю забезпечувати коштами —знаходять спонсорів, створюють фонди батьківської підтримки, кличуть на допомогу шефів.

Складна економічна ситуація у країні, багато хто терпить нужду, та енергійні, працелюбні, не байдужі до майбутнього держави люди і за цих умов діють результативно. І тому в Рівному, у сфері дошкільного виховання, вже з'являються дитсадки поглибленого інтелектуального розвитку, заклади, де малюки одержують більш широкий гуманітарний розвиток. Є садки санаторного типу, є школа-садок для дітей із психологічними вадами, є спеціальні — для діток, скажімо, що мають захворювання шлунково-кишкового тракту і нирок, або для малюків з ослабленим здоров'ям.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

З бабцею Мартою — у третє тисячоліття

Її дитинство припало на XIX сторіччя, життєві літо та осінь — на XX. Йдеться про найповажнішу за віком жительку Рівненщини 107-річну Марту Вакулюк із села Точивики Острозького району. Нелегкий і тернистий шлях цієї жінки проходив у тяжкій праці, у клопотах, бо народила і виховала тринадцять дітей, деяких уже й пережила. Сповна зазнала жінка гіркоти вислання до Сибіру. Рухлива, як на свої літа, бабця Марта дає собі раду, тож наймолодшій 62-річній дочці з нею не клопітно. Тішать стареньку онуки. Саме з ними, а також зі своєю чималенькою родиною збирається бабця Марта зустріти і ще пожити у третьому тисячолітті, чого ми їй щиро бажаємо.

Рівне.

ОАО «Завод «Донец»

Сообщает о проведении очередного общего собрания акционеров, которое состоится 8 февраля 2000 года по адресу: г. Киев, ул. Автопарковая, дом № 7, ОАО «АИТ» (автобаза «Интуриста») в конференц-зале. Начало в 12 часов.

Регистрация участников с 10.00 до 12.00

Повестка дня:

1. Отчет правления о финансово-хозяйственной деятельности за 1999 год.

Утверждение годового баланса акционерного общества и его дочерних предприятий.

2. Отчет ревизионной комиссии.

3. Разное.

Для участия в собрании при себе иметь документ, удостоверяющий личность (паспорт), сертификат акций, доверенность от других акционеров о делегировании полномочий.

Телефон для справок (0642) 54-24-72

Арбитражным судом Луганской области возбуждены дела о банкротстве:

— № 11/99 б — Лисичанского потребительского общества (349900, Луганская обл., г. Лисичанск, ул. Рылеева, 56 а, р/счет 26006000411401) в Лисичанском отделении СФ АКБ «Надра», МФО 304397, код 24188050;

— № 10/98 б — Общества с ограниченной ответственностью «Магазин № 38» (349348, Луганская область, Краснодонский р-н, г. Суходольск, ул. Ленина, 5, р/счет 26003200525001 в АПБ г. Краснодона, МФО 304074, код 21770647).

Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику принимаются в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: 91016, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а, Арбитражный суд Луганской области.

Закрите Акціонерне Товариство **«АМП-К»** (м. Київ, вул. Гусовського, 4а; ідентифікаційний код — 23496587), зареєстроване 13.06.95 р. Виконавчим комітетом Печерської районної Ради народних депутатів м. Києва оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом 1-го місяця.

Правління ВАТ «Електроприладпостач»

повідомляє, що 3 лютого 2000 року об 11 год. в приміщенні актового залу підприємства за адресою: м. Київ-124, вул. Радіщева, 3 відбудуться позачергові загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Затвердження статутних документів спільних підприємств, заснованих ВАТ «Електроприладпостач» разом з акціонерами ЗАТ «Термінал-М» та ЗАТ «Унікод-Олавтекс+».
2. Звіт Правління ВАТ за поточний 1999 р.
3. Оцінка діяльності Правління ВАТ.
4. Довибори одного члена Спостережної ради ВАТ.
5. Про виконавчий орган управління діяльністю ВАТ.
6. Завтердження змін до Статуту та Положень ВАТ.

Для участі в позачергових зборах акціонерів при собі необхідно мати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, а для уповноважень представників акціонерів, крім цього, оформлені належним чином доручення на передачу їм права голосу на зборах. З пакетом документів для проведення зборів кожний з акціонерів може ознайомитись та подати свої пропозиції в письмовій формі в кімнату № 21 ВАТ «Електроприладпостач».

Реєстрація акціонерів: 3 лютого 2000 р. з 9 год. до 11 год.

Довідки за телефонами: 488-49-09.

Правління ВАТ: 483-60-55, 483-33-91.

Шевченківська районна державна адміністрація м. Києва проводить відкритий тендер по визначенню постачальників соків вітчизняного виробництва для шкіл району з 14.12.99 р. по 29.12.99 року.

Довідки за телефонами: 446-74-68, 446-94-68, 441-45-65, 244-69-46 — торговий відділ, 244-65-56 —торговий відділ.

ВАТ РБП «Саніта»

повідомляє, що в персональному складі підприємства відбулися зміни посадових осіб. Рішенням Правління ВАТ РБП «Саніта» згідно Протоколу № 16 від 13.12.99 р. виконуючим обов'язки Голови Правління до Загальних зборів призначено Шалаєву Світлану Юріївну.

Діючого Голову Правління Коннова Святослава Івановича звільнено з посади за власним бажанням.

Арбитражный суд Донецкой области (340405, г. Донецк, б-р Пушкина, 34) возбудил дело 12/58 Б от 21.10.98 г. о признании банкротом КСП «Зирка», г. Мариуполь, Донецкой обл.), р/с 26001301510294, МФО 334442, ОКПО 00848380.

Претензии кредиторов и предложения санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Запорожской области возбудил дело № 5/4/649 о признании банкротом должника — ООО «Кирилловка-рыба».

(Запорожская область, Акимовский р-н, пос. Кирилловка, ул. Калинина, 160. Р/с 26006800383001 в АКБ «Украина», МФО 313021, ОКПО 23850215).

Претензии кредиторов принимают в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 5/4/662 про банкрутство науково-виробничої фірми «Солбар» (332339, Запорізька обл., м. Мелітополь, вул. Гагаріна, б. 3, кв. 277; р/р 468782 в АК ПІБ м. Мелітополь, МФО 313043, код ЗКПО 22162003.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Оголошення торгів

Замовник — Міністерство охорони здоров'я України — оголошує торги з відкритою процедурою для постачальників з централізованої закупівлі ендопротезів: набір для імплантації штучного клапана серця — 110 одиниць; штучні судини — 50 одиниць; ендопротези кульшового суглоба — 150 одиниць; ендопротези колінного суглоба — 25 одиниць.

До участі в торгах запрошуються учасники на поставку вищезгаданих медичних засобів. Терміни постачання остаточно узгоджуються під час підписання контракту. Фінансування проекту здійснюється векселями Державного казначейства за рахунок державного бюджету згідно з наказом МОЗ України від 12.08.99 № 204. Тендерна документація українською мовою надається представнику Учасника торгів безкоштовно за адресою: 252021, Україна, м. Київ, вул. Грушевського,7. Головне управління організації медичної допомоги дорослому населенню МОЗ України. **Телефон: (38044) 253-16-55.**

Тендерні пропозиції приймаються до 29 грудня 1999 року (9.00 за київським часом) за згаданою вище адресою.

Дата та місце проведення тендера: 29 грудня 1999 р., о 9-й годині за київським часом та за вищеназваною адресою.

Оференти торгів, що потребують роз'яснення з питань тендерної документації, повинні звертатися за зазначеною вище адресою та телефоном.

До уваги керівників, головних бухгалтерів та аудиторів!

Спілка орендарів та підприємців України (СОПУ), Міністерство фінансів України, Державна податкова адміністрація України та аудиторська фірма «Консалтінг Лтд» 27-28 грудня 1999 р. проводять черговий Республіканський семінар на тему:

«Методологія ведення бухгалтерського обліку в І кварталі 2000 р. на засадах міжнародних стандартів та трансформація фінансових результатів 1999 р.»

Учасникам необхідно перерахувати 300 грн. — **«за інформ.-консульт. послуги, в т. ч. ПДВ»,** на рахунок Учбово-консалтингового центру інвестиційного менеджменту (р/р 26008209802135 в Печерському відділенні УСБ м. Києва, МФО 322090, ЗКПО 23740538) до 17.11.99 р. та надіслати заявку за адресою або факсом: 04070, м. Київ, вул. Г. Сковороди, 5, **тел.: 416-21-49, 416-04-02, тел./факс: 462-53-70.**

У вартість входять: надання пакета документів, консультації та харчування.

Українська міжгалузева служба державної інвестиційної експертизи в агропромисловому комплексі «Украгроінвестекспертиза» реорганізована в Дочірнє підприємство Центральної служби Украгроінвестекспертизи «Українська міжгалузева служба державної експертизи в агропромисловому комплексі «Украгроінвестекспериза» і є його правонаступником.

Арбітражний суд Закарпатської області (м. Ужгород, пл. Народна, 4) порушив справу № 6/169 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «АВАЛОН», що знаходиться за адресою: Закарпатська область, Мукачівський район, с. Страбичово, вул. Садова, 9, поточний рахунок боржника № 26009301235700 у відділенні Промінвестбанку м. Мукачево, МФО 312174.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Рівненської області порушив справу про банкрутство МПП «Ольвія», м. Острог, проспект Незалежності, 162, справа № 5/99-б/99.

Правління Спільного підприємства з іноземними інвестиціями у формі закритого акціонерного товариства «Елсаком-Україна» (ідентифікаційний код: 24589670)

повідомляє про скликання позачергових загальних зборів акціонерів. Дата проведення зборів 20-22 січня 2000 року о 10.00. Місце проведення: приміщення юридичної фірми ТОВ «Саланс Херцфелд та Хейлбронн» за адресою: Київ, вул. Володимирська 37, кв. 12 (офіс Елсаком-Україна). Довідки за телефоном (044) 2466317. Реєстрація представників акціонерів проводиться з 9.00 до 10.00. При собі представники повинні мати документ, який посвідчує їх повноваження, та паспорт.

Пропонується наступний порядок денний:

1. Прийняття рішення стосовно передачі акцій компанії Elsacom S. p. A. в Товаристві на користь компанії Elsacom N. V.

2. Затведжения змін в установчих документах Товариства у зв'язку з зазначеною в п.1 передачею акцій.

Зміни до установчих документів Товариства не впливають на розмір статутного фонду. Запропоновані зміни стосуються заміни компанії Elsacom S. p. A. компанією Elsacom N. V.

Пропозиції щодо порядку денного, місця та часу проведення зборів приймають до 22 грудня 1999 року.

Уважаемые абоненты Golden Telecom GSM,

в дополнение к информационному письму клиентам от декабря 1999 года оператор информирует своих клиентов о том, что: Все расходы по **местным** телефонным переговорам своих абонентов с 22:00 31 декабря 1999 года до 8:00 1 января 2000 года Golden Telecom GSM берет на себя.

Арбітражний суд Одеської області (270032, м. Одеса, пр. Шевченко, 4) порушив справу № 7967/2б про банкрутство КСП «Зоря»: с. Муравлівка, Ізмаїльського р-ну, Одеської області, р/р 000400008 в АК АПК Україна, Ізмаїла.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця від дня надрукування цього оголошення.

Арбитражный суд Днепропетровской области (49090, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1 «А») возбудил дело № 24/236-99 о банкротстве ООО «Колос» (г. Днепропетрвоск, пр. Петровского, 38 «А», р/счет 26003120417001 в Петровском отделении КБ «Приватбанка» г. Днепропетровска, МФО 305299, ОКПО код 25007210).

Претензии принимаются в течение месяца.

Арбитражный суд Донецкой области (г. Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело № 5-345 Б о признании банкротом государственного открытого акционерного общества «Центральная обогатительная фабрика «Чумаковская», юридический адрес: г. Донецк, 31, р/с 26002301590007 в Пролетарском АК ПИБ г. Донецк, МФО 334301, ОКПО 00176414.

Требования кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении одного месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбуждены дела о признании банкротами:

№ 18/352Б ЧП «Тайм», г. Донецк. Юридический адрес: 340071, ул. Стратонафтов, КПД-3. Р/с 26008187430001 в КБ «Приватбанк» г. Донецка, ОКПО 30261616, МФО 335496;

№ 18/353б ООО «АгроБис» г. Донецк. Юридический адрес: 340053, г. Донецк, ул. Краснооктябрьская, 111. Р/с 26004001360000 в АК «Икар-Банк», г. Донецка, ОКПО 23345523, МФО 334594.

Арбітражний суд Київської області (252033, м. Київ-33, вул. Жилянська, 58-б) порушив справу № 352/3б-99 від 1 грудня 1999 року про визнання банкрутом колективного підприємства «Берізка» (юридична адреса: м. Бровари Київської області, вул. Красовського, 27 р/р 2600198, МФО 321615, код 13739008 у Броварській філії АППБ «АВАЛЬ»).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються арбітражним судом протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушив справу № Б/15-263/99 від 25.10.99 р. про банкрутство Приватного підприємства фірми «Валта» м. Дніпропетровська, юридична адреса: 49125, м. Дніпропетровськ, вул. Червоного Козацтва, 26/67, р/рахунок 260043004680l в АБ «Кредит-Дніпро», м. Дніпропетровська, МФО 305749.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

У номер

✔ Київ

Гамівна сорочка для реактора

13 років тому цього дня було офіційно повідомлено про закінчення зведення саркофага над зруйнованим 4-м енергоблоком Чорнобильської АЕС. Завдяки самовідданій праці робітників, вчених та фахівців, інженерів і техніків, воїнів Радянської Армії зруйнований монстр на деякий час перестав бути джерелом радіоактивного забруднення навколишнього середовища. І хоча нині іноді виникають суперечки щодо технічних характеристик та проекту цієї споруди, проте це аж ніяк не применшує заслуги ліквідаторів катастрофи. Адже знаючи, чи, принаймні, здогадуючись про негативний вплив радіації на здоров'я, вони не відмовлялися від цієї «брудної» роботи. Та, на жаль, чим більше спливає років від того «чорного» 26 квітня, тим частіше ми забуваємо про тих, хто боровся з мирним атомом.

Громадське об'єднання «Фонд інвалідів Чорнобиля м. Києва та Київської області» ставить перед собою мету захищати інтереси та права ліквідаторів, донести всю правду про усунення наслідків аварії на атомній станції. І першим кроком, на думку членів організації, було б доречним, щоб 14 грудня стало Днем ліквідатора.

✔ Луцьк

«Міст» між тисячоліттями

Упродовж чотирьох днів у Луцьку проходила п'ята універсальна виставка-ярмарок «Міст у нове тисячоліття», організована місцевою фірмою «Світ». Нинішня виставка презентувала нові товари 30 підприємств харчової та легкої промисловості. Свою продукцію виставили товаровиробники Києва, Харкова, Ужгорода, Рівного, Чернівців, Луцька... Одне слово, відвідувачам було на що подивитися, а за бажання — й придбати. Перші дні ярмарку вже увінчалися укладанням взаємовигідних угод і знайомствами на перспективу. Адже традиція проведення луцьких ярмарків під промовистою назвою «Міст», які уже давно відомі у Європі, продовжиться і в новому тисячолітті.

✔ Ужгород

Заробили на в'язницю

Два солдати строкової служби піхотного полку, що дислокується в Ужгороді, уродженці Луцька та Дніпродзержинська, викравши автомат з набоями, втекли з військового підрозділу й намагалися продати зброю на одній з квартир обласного центру. Під час «торгів» зчинили сварку. Одного з покупців було поранено.

Дезертирів затримано в Луцьку, зброю в них вилучено. Триває слідство.

✔ Фотофакт

На виставці «Космічні фантазії», що відбулася в Києві, було презентовано кращі роботи членів регіонального молодіжного аерокосмічного об'єднання «Сузір'я». Серед них і картина учениці столичної школи-інтернату № 21 для дітей-сиріт Віки Шеховцової.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

«Високий замок»: сходження в майбутнє

Акції

Завершився традиційний, уже третій, Львівський осінній салон «Високий замок-99».

Закриття виставки, нагородження переможців відбулися у Палаці мистецтв. Співала знаменита хорова капела хлопчиків і чоловіків «Дударик», грав чудовий камерний оркестр «Леополіс». Хвилини спілкування духовних побратимів стали завершальною високою нотою акції. За словами міського голови Львова Василя Куйбіди, під патронатом якого проходив осінній салон, це — «не просто художня виставка, а певною мірою змістовний діловий форум, де учасники сучасного мистецького процесу мають нагоду для фахового спілкування. І є надія, що львівський осінній салон «Високий замок» спричиниться до формування нових стосунків у царині мистецтв, підніме престиж Львова як одного із найпомітніших культурних міст України та Європи.

Оскільки «сходження» відбулося на зламі тисячоліть, діалог художників з поціновувачами вирізнявся емоційною й інтелектуальною напругою. Автор преміойованого твору у номінації «Живопис» Віктор Москалюк назвав свою роботу «Подорож у неволю». Уламки віків — на вітрильнику. Куди йдемо-пливемо? Відповідь пошукаємо в наступному тисячолітті...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

«Прибулець» із космосу?

Власне, фахівці ВО «Зоря» та миколаївські астрономи вже дійшли висновку, що 300-кілограмова «тарілка», знайдена за сорок кілометрів від Миколаєва, — неземного походження. Про це свідчать і зовнішній вигляд злитка балабухи, і спектральний аналіз відколотого від неї фрагмента та його реакція на азотну кислоту. Окрім того, на місці знахідки виявлено рівчак, який «проорало», очевидно, під час падіння небесне тіло, та горбок, де воно застрягло в грунті. Дехто з мешканців села Садове навіть стверджує, що вночі бачив вогняний «хвіст» у небі та чув удар космічного «прибульця» об землю. Аби до кінця переконатися, що знахідка — чи не найбільший із виявлених на території України метеорит, працівники Миколаївської астрономічної лабораторії відправили фрагмент «тарілки» на поглиблений аналіз до спеціалізованих лабораторій Києва.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Українки: від суфражизму до фемінізму. І далі — до потужної партії

Вони — жінки й тому завжди праві

Хоч би що там ми, чоловіки, не думали, але, беручи щоранку до рук хліб, асоціюємо його насамперед з жінкою — берегинею домашнього вогнища, врешті — невичерпним джерелом наших радощів і втіх. Проте...

Слабка стать сьогодні фактично повністю втратила завойовані за часів матріархату позиції, зокрема майже не бачимо їхніх представниць серед нинішніх господарів владного олімпу. Не так багато жінок і серед активістів суспільного життя України.

— Привернути увагу широкого загалу до загрозливої ситуації в нашій державі — мета міжнародної конференції, яка відбулася в київському Будинку вчителя, на тему: "Жінка в науці та освіті: минуле, сучасність, майбутнє», — розповідає одна з ініціаторів заходу лідер «Жіночої ґромади» Марія Драч.

— До Києва прибули представниці Молдови, Білорусі, Росії, 22-х українських міст, — доповнює розповідь член оргкомітету конференції Віра Троян (лідер організації «Жінки в науці»). — Нас привітали колеги із США, Канади, Польщі та інших країн. До чого ми прагнемо? До активнішого використання державою жіночого інтелектуального резерву. Адже сьогодні серед українських академіків жінок лише чотири відсотки. Серед докторів наук — 14 відсотків.

Разом з тим, кого бачимо насамперед в учительських трудових колективах, серед наукових співробітників та викладачів вузів й інших освітніх закладів? Навіть серед кандидатів на космічний польот є представниця українських жінок — науковець Надія Артемчук.

Ініціатори конференції праві не лише тому, що є жінками, але й тому, що опираються і на статистику, й на результати тиску панівної в нашому суспільстві психологічної атмосфери. Не випадково лише дві з протестованих учасниць конференції до престижних у своєму житті віднесли пункт «гідна самооцінка».

Отже, проведена конференція засвідчила, що суфражизм (боротьба жінок за рівні з чоловіками виборчі права) в Україні не має грунту для поширення. А от фемінізм (рух жінок за рівноправне з чоловіками становище в суспільстві) може народити, можливо, й потужну політичну силу. Тим паче, що теоретики фемінізму у нас вже є: енергійні письменниці Соломія Павличко та Оксана Забужко.

Віталій АБЛІЦОВ.

У WBO нові витрати...

Спорт

Бокс. На тридцять тисяч доларів доведеться розщедритися бухгалтерії Всесвітньої боксерської асоціації (WBO) на придбання нового чемпіонського пояса. А де ж старий? Він став власністю Віталія Кличка. Наш блискучий супервакговаговик виборов титул чемпіона світу за цією версією утретє поспіль.

Минулої суботи на рингу залу «Алтердорф» у Гамбурзі, де за місцевий клуб виступають наші уславлені брати, Віталій Кличко відстоював свій титул у бою з колишнім старшим єфрейтором морської піхоти США 31-річним мешканцем міста Фенікса Обедом Салліваном.

За традицією перед початком змагання прозвучали державні гімни країн, які представляють боксери і рефері. Мелодія нашого гімну лунала в супроводі популярної української скрипальки Афії Ахат, котра стояла на рингу поряд із боксерами. Приємний і хвилюючий момент, який показав нас у доволі привабливому вигляді перед світом.

Суперник українського боксера, на відміну від попередників, не вихвалявся у пресі, що зробить із Кличка посміховисько. З усього видно, хлопець серйозно поставився до випробування і з повагою — до супротивника. Ще б пак, його гонорар лише за участь у поєдинку — сто тисяч доларів! І слід зазначити, що він чесно відпрацював ці гроші. Салліван вистояв дев'ять раундів. А потім відмовився від боротьби. Адже перевага Кличка була незаперечною і в попередніх раундах, а в дев'ятому — абсолютною. До того ж в американця було ушкоджено брову. Отже, технічний нокаут!

Чудово завершив нинішній рік Віталій Кличко, нічого не скажеш. А от у наступному (орієнтовно у серпні) — на нього чекає поєдинок із самим Майком Тайсоном. Подейкують, що він був присутній під час останнього переможного бою Віталія в Гамбурзі.

Лише результати

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. Жінки. «ТІМ-СКУФ» (Київ) — «Університет» (Сімферополь) — 107:66. Чоловіки. БК «Київ» — МБК «Одеса» — 105:68, 99:92; ЦСКА (Київ) — «Львівська політехніка» — 88:67, 79:72; «Азовбаскет» (Маріуполь) — «Будівельник» (Київ) — 73:93, 77:78; «Динамо» (Дніпропетровськ) — «Шахтар» (Донецьк) — 72:76, 76:97.

Забитими м'ячами відзначилися колишні динамівці

Футбол. Мюнхенська «Баварія» в черговому матчі чемпіонату бундесліги на виїзді переконливо виграла у «Ганзи» із Ростока — 3:0. Двічі відзначився бразилець Пауло Сержіо — на 45-й і 54-й хвилинах. Ще один м'яч на рахунку Санта Круза (65).

«Баварія» виступала в такому складі: Кан, Маттеус, Куффур, Баббель (Лінке, 46), Візінгер, Фінк, Йєреміс, Тарнат, Саліхаміджич, Пауло Сержіо (Синкала, 79), Санта Круз (Янкер, 72).

Унічию закінчилася зустріч «Вердер» — «Унтерхагінг» — 2:2. Перший м'яч у господарів забив Юрій Максимов.

У чемпіонаті італійської Серії А «Мілан» удома виграв у «Торіно» — 2:0. Другий м'яч на 75-й хвилині з пенальті забив Андрій Шевченко. Український нападаючий грав усі 90 хвилин.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311234.
1 2 3 4 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com